PROMIN

ПРОМІНЬ

No. 7-8
JULY-AUGUST
1983

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XXIV ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1983 Ч. 7-8

Виходить раз у місяць

Видає

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

PROMIN

No. 7-8 JULY-AUGUST, 1983 VOL. XXIV

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Передплата в Канаді	$12.00
Передплата до інших країн	12.00
Поодиноке число	1.20

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

Subscription in Canada	$12.00
Subscription in other countries	12.00
Single copy	1.20

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ:

Н. Полонська-Василенко — Велика княгиня українська Ольга ... 1
Програма З'їзду Союзу Українок Канади ... 3
З культурної і громадської хроніки ... 4
Уляна Педех — Іван Драч — поет інтелектуаліст... ... 5
Ольга Самець і Зіна Кислиця — Піврічна Конференція Східньої Екзекутиви ... 10
А. Сенів — День Наталі Базюк ... 11
Валентина Єрмоленко — Хліб ... 12
Г. Янішевська — Величава Академія ... 14
Bohdan Krawchenko — The Great Famine in Ukraine 1932-33 ... 15
National Ukrainian Convention in Saskatoon ... 17
М. Дубенчук — Видавнича діяльність Волинян ... 18
Яр Славутич — Служіння Богові й народові ... 20
Нашим дітям ... 21
Громадська й родинна хроніка ... 22
Річні збори відділів ... 24
Квіти незабутнім ... 30
С. Кульба — Довкола дому ... 32

НА ОБКЛАДИНЦІ: Василь Дядинюк — Княгиня Ольга

ВИДАННЯ, ЩО ЇХ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ 1982

Блискуча зоря, княжна Анна Всеволодівна, Митр. Іларіон	$ .50
Вибране, Г. Мандрика	1.50
Видатні жінки Українки, Н. Полонська-Василенко	6.00
Довідник про Союз Українок Канади	.10
Листки взорів з мистецької книжки, хрестиками, явор., низин.	.25
Дорогами Сорокріччя, Н. Когуська	1.50
Збірка матеріялів, 100-річчя з дня народження Лесі Українки	2.50
Навчаймо дітей своїх української мови, Митр. Іларіон	.20
На крилах пісень, пісні з нотами на слова Лесі Українки	10.00
На Роковини Івана Франка	1.00
П'єса, „За нами, сестри!" — Анна Звоздецька	1.50
П'єси для молоді	2.50
Програма для садочків, С. Маґус	1.50
Програма для Молодших Відділів СУМК	2.00
Програма на свято Л. Українки і О. Кобилянської	1.00
Програма на свято Св. Миколая	3.50
Про життя і творчість Ольги Кобилянської	.50
Підручник для Надзірної Ради Молодших Відділів СУМК	10.00
50-річчя здобуття громадських прав укр. жінки, Г. Янішевська	.75
Статут Союзу Українок Канади	.25
Твори Лесі Українки, в англійській мові, КУК	15.00
Три сильветки, Л. Білецький	1.50
Українські коляди, С. Яременко	.75
Українська жінка в хореографії, М. Пастернакова	3.00
Чарівний діямант, М. Погідний-Угорчак	2.00
Юний Скоморох, п'єси для молоді	6.00

ТАКОЖ МАЄМО НА СКЛАДІ:

Візитівки „гийсті новтс" з смолоскипом ... тузин	1.50
Портрет Лесі Українки	2.00
Картки на листи з конвертами, з смолоскипом тузин	1.50
Макатки — сувенір з Ювілею 50-ліття Союзу	5.00
Прапорчики, на ньому смолоскип, тризуб, клиновий листок	1.50
СМОЛОСКИП — відзнака Союзу Українок Канади	15.00
Срібні ложечки з смолоскипом	12.00

Додайте 10% на опалту пошти! Пишіть до:

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA

№25 11024 — 82 Ave.,

Edmonton, Alberta T6G 0T2

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada

ВЕЛИКА КНЯГИНЯ УКРАЇНСЬКА ОЛЬГА (945-964)

(Скорочений текст „Видатні жінки України" Н. Полонської-Василенко, видання Союзу Українок Канади)

Минуло понад тисячоліття з того часу, як на престолі молодої Київської держави з'явилася жінка, вдова князя Ігоря, Ольга. Подія ця незвичайна, виняткова не лише для середньовіччя, коли на світанку державного життя, народи вище за все цінили військові здібності, фізичну силу володаря — князя, що був головне вождем війська. Поява жінки на престолі, яка сама править державою, є винятковим явищем для всіх часів і для всіх народів. Але значення князювання Ольги для нас ще збільшує те, що сама Ольга являла собою виняткову особистість, як властивими їй жіночими чарами, так і видатними здібностями володаря, будівника держави. Правління її наче яскравий промінь освітлює цілу добу, дає напрямні для ліпших з її наступників. Скупі історичні дані про Ольгу доповнюють, прикрашують леґенди, які в повному погодженні з цими даними, допомагають нам створити величний і чарівний в той же час образ „мудрої", святої княгині Ольги.

Княгиня Ольга посіла Київський престол в середині X століття; це був час, коли відбувався процес об'єднання українських племен в одну державу, з столицею Києвом над Дніпром; коли значну участь в цьому процесі відограваали норманські вікінги (варязькі князі) з своїми дружинами; коли на всьому просторі нової держави йшла боротьба між варязькими князями та місцевими — слов'янськими; коли поволі поганська віра і мораль відступила перед новою вірою — християнством з його новою моралю. В ці перелемові роки княг. Ольга займає центральні місця, як у хронологічному відношенні, так і у всіх інших: з неї дійсно розпочалася нова доба історії України-Руси. Треба додати ще, що завдяки правлінню Ольги нам стає зрозумілішою вся ця доба, і з темряви тисячолітньої давнини вимальовуються правдиві образи і закладається нове уявлення про високу культуру X століття, коли люди вміли розуміти й шанувати моральну силу жінки і беззаперечно протягом 20 років корилися цій жінці.

Ми мало знаємо з біографії Ольги. Літопис не дає для цього підстав, і дослідники висували ріжні гіпотези, які до цього часу не можемо з повною певністю прийняти: одні вважали її за варяжку, інші — за болгарку, нарешті — треті за слов'янку і, мабуть, ці мали найбільш вірогідностей. Не відомо, з якої місцевости походила вона: літопис каже стисло: „приведеша єму (Ігореві) жену з Пскова, именем Ольгу". Низка леґенд зв'язана з соціяльним походженням Ольги: за одними вона була донькою Псковського князя, за другими — донькою боярина, за третьою — донькою селянина, що мав перевіз на річці. Там, коли вона заміняла батька, побачив її князь Ігор; захоплений її красою і розумом, взяв за дружину. Ця остання версія, не залежно від того, чи відповідає вона правді, чи ні, цікава, як леґенда, яка відбиває головні риси, властиві Ользі: її красу і чарівливість, і в той же час її мудрість: ці дві прикмети супроводять Ольгу до могили, принаймні в уяві її сучасників.

Перш за все — в особі Ольги ми бачимо першого володаря України-Руси, який протягом 20 років не вів жодної війни: ні літопис, ні чужинецькі джерела не згадують жодної війни — аж поки не перейняв владу Святослав. Подруге — за все правління Ольги літопис не згадує жодного повстання, ні кривавих придушень, будь-яких заворушень. Проте літопис — вперше за весь час — оповідає про внутрішню політику Ольги, про її заходи для внесення порядку в її величезній державі. Вона особисто об'їздила свої володіння: була на Дніпрі, Десні, Мсті, Ловати, в Пскові, Новгороді. Самі подорожі ці гідні подиву: треба урахувати стан шляхів, які йшли лісами, багнами; їздила вона і літом, і зимою, то драбинчастим возом, то санками. Сучасники розуміли героїку цих мандрівок і ще за часів літописця, в середині XII стол., у Пскові зберігалися, як реліквія санки, якими їздила Ольга.

Силу волі і твердість в переконаннях найбільш виявила Ольга в тому головному питанні, яке було кардинальним не лише в її житті, але в житті цілого українського народу: в питанні охрещення. Переконавшись у вищості християнства, Ольга порвала з вірою батьків і

Вітаємо депеґатів і гостей на Крайовому З'їзді СУС і його складових організацій в Саскатуні в днях 27, 28, 29, 30 і 31 липня 1983

народа і прийняла християнство. Ця видатна подія до цього часу не висвітлена остаточно; ми не знаємо напевно ні місця, де охрестилася Ольга, ні точної дати її.

Пам'ять народна зберегла нам образ Ольги — мудрої володарки, вірної дружини, ніжної матері, і чарівної жінки. Як жива встає вона перед нами, овіяна серпанком леґенд, осяяна тим внутрішним світом, який випромінювала вона.

Ользі належить видатне місце в історії України; літопис цілком вірно характеризував це місце: вона була „світанок перед сонцем, зірка перед світлом, яка сіяла, яко місяць вночі, як предвісниця хрещення Русі". Обминаючи правління Святослава, що було антитезою Ольжиного, ми маємо деякі вказівки, що старший унук її Ярополк був християнин, молодший унук Володимир не лише охрестився сам, але охрестив всю Русь. Дуже важливе, як літопис зв'язує хрещення Володимира з Ольгою: під час душевних вагань, шукання правдивої віри, спитав Володимир поради бояр і вони відповіли йому: „якби православна віра була зла, то бабка твоя Ольга не прийняла б її, а вона була мудріша всіх людей". Іларіон, перший митрополит київський, українець, у славетному „Слові о законі і благодати" порівнював Володимира з Константином Великим, який з матір'ю Оленою принесли хрест „до Константинограда і поставили його на землі своїй і утвердили віру". Так зв'язували велику справу Володимира зі скромним ділом Ольги ближчі покоління.

Не лише в справі християнства Володимир був спадкоємцем Ольги. Як і вона дбав він про внутрішній лад держави і поновив ті дипломатичні зв'язки, які нав'язала Ольга, як з державами могутніших монархів, так і з Папою, посли якого не раз приходили до Володимира.

Ясний образ великої княгині Ольги, великої жінки був наче дороговказом для довгих віків історії України й закликав сотні, тисячі жінок слідувати її шляхом.

Відбулася нарада Ювілейного Комітету

ВІННІПЕҐ — 27 травня 1983 р. в приміщеннях Колегії Св. Андрея відбулася нарада Головного Ювілейного Комітету УГПЦеркви в Канаді для приготування відзначення 1000-річчя хрещення України. В нараді взяли участь члени комітету та представники Єпархіяльних Ювілейних Комітетів і голови семи комісій. Нарада відбулася під керівництвом Блаженнішого Митрополита Андрея, а провадив нею координатор митр. прот. д-р Григорій Удод.

Митр. прот. Григорій Удод, як координатор, поінформував про дотеперішню підготовку до святкування. Створено в єпархіяльних центрах Єпархіяльні Ювілейні Комітети, а в багатьох парафіях і парафіяльні ювілейні комітети. Успішно провадиться збірка на Ювілейний Фонд Св. Володимира. Зроблено заходи до створення Світового Ювілейного Комітету. Після того були подані звіти з праці Єпархіяльних Ювілейних Комітетів та звіти праці окремих комісій. Нарада ширше обговорила пляни, що подала Мистецька та програмова комісії. Рішено, що рік перед світовим святкуванням відбудеться канадське святкування в Саскатуні. Програма заплянована на тиждень від 6 до 14 серпня 1987 р. Світового масштабу святкування відбудуться в Оттаві від 7 до 14 серпня 1988 р. Для підготування обох святкувань буде покликаний пізніше діловий комітет в даних містах.

За фінансову комісію звітував В. Базюк. До 20 квітня 1983 р. збірка принесла 154,413.00 дол.

В днях від 27 до 29 травня Мистецька комісія Головного Ювілейного Комітету відбула в приміщеннях Колегії успішну конференцію дирігентів громад УГПЦеркви.

ПОВІДОМЛЯЄМО ЧИТАЧІВ

Просимо звернути увагу, що це число, яке виходить є за місяці — липень і серпень. Наступне число журнала вийде на початку вересня. Місяць липень, це місяць відпустки для працівників.

Просимо пам'ятати, що пошта до „Променя" — передплати, пожертви, матеріяли до поміщування — буде нормально функціонувати.

На руках редакції лишилось ще багато не поміщених матеріялів як з громадської хроніки, так і з річних звітів — все це буде поміщене у свій час за чергою по вакаціях.

Всім нашим читачам бажаємо приємних вакацій і доброго відпочинку.

Редакція і адміністрація

ПРОГРАМА З'ЇЗДУ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ — ЛИПЕНЬ 1983

Середа 27-го — Реєстрація
3.00 — 5.00 — Організаційні справи і музейні наради
5.00 — 6.30 — Вечеря (вільна)
7.00 — Молебень в Катедрі Пресв. Тройці
Програма в Катедральній залі
Вхід голів СУК Пров. і відділів, з прапорами
Відкриття З'їзду — привіти, вшанування членів, прийняття.

Четвер 28-го

9.00 — 10.15 — Сесія СУК
10.30 — Загальна сесія СУМК з участю всіх
12.00 — 1.30 — Обід (вільний)
1.30 — 2.45 — Загальна сесія — звіти
3.00 — 5.30 — Напрямна промова СУС
5.30 — 6.30 — Вечеря (вільна)
7.00 — Концерт молодших сумківців в церковній залі
8.30 — Прийняття в музею СУК
Промови і нагороди мистецтва

Анна Звоздецька, голова Союзу Українок Канади

П'ятниця 29-го

10.30 — 12.00 — Панель — „Минуле, сучасне і майбутнє СУК"
12.00 — Голодний обід — гість пані Надія Світлична
2.30 — Загальна сесія — Ювілей 1000-річчя охрещення України в Св. Православну Віру — о. д-р Г. Удод
2.45 — 4.00 — Збори музею
4.00 — 5.30 — Статути
2.30 — Окрема сесія надзірних рад молодших сумківців і Провінційних референток СУМК під проводом — реф. С. Фербей
6.30 — Бенкет і танець
Нагороди — Перепелюк трофей
Базюк трофей
Конкурс літератури

Надія Світлична,
член Української Гельсінкської групи на заході.

Субота 30-го

9.00 — 12.00 — Зустріч учительок садочків і рідної школи
Семінар садочків — показ матеріялів, книжок — під проводом СУК — реф. садочків п. К. Черновська і реф. шкільництва п. Ф. Пелех
9.00 — 12.00 — Спільна сесія — ТУС і СУК, „Український Голос", „Промінь", Інститути, СУС Фундація
12.00 — 1.30 — Обід Союзу Українок Канади — промова
2.00 — 5.00 — Загальна сесія продовжується.

Союз Українок Канади вже опрацьовує збірник „Духовних пісень для дітей і молоді", з нагоди Року Української Музики, який проголошує ювілейний комітет 1000-річчя охрещення України.

Контест Мистецтва — як було раніше оголошено — все ваше вишиття, ткання, писанки, й інше має бути на руках в музею СУК в Саскатуні не пізніше як 20-го червня.

За управу СУК
Анна Звоздецька, голова

Перед нами програма З'зду Союзу Українок Канади. Між багатьма іншими точками нашу увагу привертає тема: „Минуле, сучасне і майбутнє". Це панелева дискусія. Бо щоб зміцнити єдність думки і праці нашого сучасного, ми повинні б поставити собі перед очі цілі і завдання, на яких зводилась організація, якими дорогами вона прямувала й сучасне, від якого залежить наше майбутнє . . .

У програмі З'їзду нашу увагу приверґають рідношкільні справи, виховні: „Зустріч учительок садочків, рідної школи, семінар садочків. Сьогодні, в середовищі наших організацій, включно з Церквою це одинокий голос про рідношкільні справи, без рідношкільного центру, про який треба подбати . . .

З КУЛЬТУРНОЇ І ГРОМАДСЬКОЇ ХРОНІКИ

● Мистецька виставка картин Дам'яна Горняткевича відбулась в днях від 18 лют. до 4 березня в галерії Оксфорд в Едмонтоні. Це була посмертна виставка мистця, про якого життя і творчість говорив відомий мистецтвознавець, проф. І. Кейван. Альбертська філія Українського Музею в Едмонтоні вирішила закупити 10 темпер-ескізів до стилопису церков. Виставку цю зорганізувала пані Софія Скрипник. Її відвідало понад 300 любителів образотворчого мистецтва.

● Найбільш імпозантна 10-тисячна маніфестація у пошану жертвам голоду в Україні відбулась 15 травня, в неділю, біля Церкви пам'ятника у Бавн Бруку, США. В соборній Панахиді взяли участь митрополити обидвох українських церков. Організуванням спільної маніфестації займався Громадський комітет, який заступав 70 різних українських організацій у США. Крім того по багатьох інших осередках в Америці і в Канаді та інших країнах проходять відзначення жалібних роковин з приводу штучного голоду в Україні 50 років тому.

● Почалась підготовча праця до III міжнародної жіночої конференції Об'єднаних Націй, що відбудеться на закінчення Декади в 1985 році. Конференція проходитиме під кличем Рівноправність, Поступ і Мир. Згідно з дорученням Генеральної Асамблеї О.Н., підготовчі конференції проводитиме Комісія статусу жінок з осідком у Відні. Відбулася вже друга конференція у Відні від 23 лютого до 4 березня ц.р. з участю делеґаток 32 країн, які є членами комісії та значної кількости обсерваторів з кіл НДЖО (недержавних організацій).

Крім багатьох інших тем і справ, З'їзд тепло вітатиме гостю-доповідачку в особі Надії Світличної, Члена Української Гельсінкської Групи на заході, і в той самий час відбудеться вшанування пам'яті жертв голоду в Україні в рр. 1932-33.

Це наш черговий 40-вий З'їзд Союзу Українок Канади в Саскатуні, де сподіваємось повної репрезентації та масової участи членства.

Про місце і час конференції та її формат рішить Генеральна Асамблея, мабуть аж у 1984 р. Чи це буде в Найробі, столиці африканської держави Кенії, котра запросила, чи в іншій країні залежатиме від політичної стабільности й безпеки та фінансових спроможностей.

Перша така міжнародна жіноча конференція відбулась у Мехіко у 1975 р., а друга в Копенгаґені в 1980 р.

● У Видавництві „Смолоскип" ім. В. Симоненка вже появилася монументальна книга — „УКРАЇНСЬКА ГЕЛЬСІНКСЬКА ГРУПА, 1978-1982, документи і матеріяли". Книгу упорядкував і зредагував О. Зінкевич.

Книга поділяється на дві основні частини. До І-шої частини входить 8 програмових документів і спільних заяв і звернень Української Гельсінкської Групи.

До II-ої частини входять матеріяли і документи — заяви, протести, звернення, клопотання, записи судів 31-го члена Української Гельсінкської Групи — 27-ох, які з кінцем 1982 р. ще далі відбували строки ув'язнення або заслання, 3-ох, які перебували на волі одного, який був доведений КДБ до самогубства.

● На відзначення свого 30-ліття хор Дніпро в Едмонтоні заплянував поставити оперу „Запорожець за Дунаєм". На керівника опери запрошено Володимира Колісника. Головні ролі співатимуть знані українські оперні співаки. Постановка опери базована на постановці Київського Оперного Театру ім. Т. Шевченка. „Запорожець за Дунаєм" заповідається на 26 і 27 жовтня ц.р.

● „Смолоскип". — 21 травня 1983 р. в Нью Йорку, в Українському Інституті Америки ОУП „Слово" і В-во „Смолоскип" влаштували Літературний Вечір, присвячений М. Хвильовому в 50-річчя його трагічної смерти і з нагоди появи IV-го тому творів письменника.

На Вечорі виступили Остап Тарнавський, голова ОУП „Слово", Григорій Костюк, головний редактор творів М. Хвильового, Василь Сокіл, сучасник М. Хвильового, який недавно виїхав з України і Осип Зінкевич від В-ва „Смолоскип". Уривки з передмови до IV-го тому Юрія Шевельова читав Юрій Саєвич, а уривки з памфлетів Петро Фединський.

У музичній точці виступила відома молода піяністка Лариса Крупа, яка виконала „Прелюдію" Л. Ревуцького і траурний марш Шопена.

"РОЗСТРІЛЯНЕ ВІДРОДЖЕННЯ" І ШЕСТИДЕСЯТНИКИ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

ІВАН ДРАЧ — ПОЕТ ІНТЕЛЕКТУАЛІСТ БОЇТЬСЯ СВОЄЇ СИЛИ, ЩОБ НЕ ЗЛОМИЛА ЙОГО

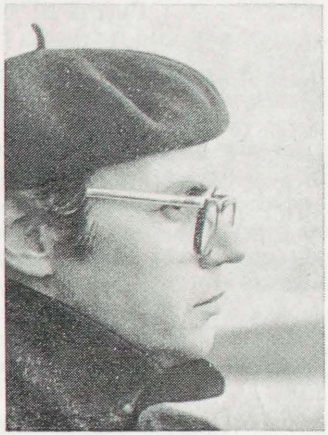

Де ти, моя найчистіша, я тебе не знайшов між дерев, на твоїй золотій струні висне наша Земля над прірвою — інші обірвані.
(„Поезії" — збірка „Баляди буднів", стор. 110)

У цьому ж творі признається поет, що коли він торкається пером паперу, замикає тим струм, єднається з поезією. А тоді гуде в ньому задумою іронія, наче верхи дерев у лісі. Кожна його поезія заставляє думати, розгадувати суть поезії її найвагоміше й найчистіше значення. Спробуймо хоч дещо розгадати з його чималого творчого дорібку.

Іван Драч народився на Київщині в селі Теліженцях 1936 року в родині робітника радгоспу. По закінченні середньої школи був у війську, навчав російської мови в семирічці, був активним в комсомолі, згодом вчився і закінчив філологію у Київському університеті, а вищі кіносценарні курси в Москві. Працює нині в сценарній майстерні Київської студії художніх фільмів ім. О. Довженка.

Перші вірші друкував у газеті „Зміна", у „Літературній газеті" та в інших журналах. Популярність йому принесла поема „Ніж у сонці" (1961). Першу збірку поезій спочатку в-во „Радянський письменник" відмовилось видрукувати, її видрукувало „Держлітвидав" п.н. „Соняшник" у 1962 році. Друга збірка „Протуберанці серця" появилася 1965 року, а дальші збірки —„Поезії" — 1967 у в-ві Молодь", „Баляди буднів" у в-ві „Радянський письменник" 1967, „До джерел" — в-во „Дніпро", Київ, 1972 р., „Іду до тебе" і „Криниця для спраглих", в-во „Радянський письменник", Київ, 1970 р. — перший твір — це документальна повість про Лесю Українку, другий — повість з сучасного життя в УРСР.

Поява перших творів Драча провіщувала йому найбільшу популярність з-поміж усіх шестидесятників. Він не тільки розглядає у своїй творчості проблеми філософії, літератури, психології, мистецтва, але й науки та політики. А поруч з цим, його перші поезії свіжі, з щирим і природнім поетичним словом, з широким діяпазоном тематики — від філософських поем про теорію релятивности Айнштайна, філософії серця Григорія Сковороди, політичної програми щодо рятунку Сонця і Землі, що його має принести комітет „кращих синів всіх віків і народів" під головуванням Леніна, аж до драматизованої поеми „Іду до тебе" з глибокою аналізою складної духовости Лесі Українки та її, близьких до неї, сучасників.

Еміграційні літературні критики, пишучи про Шестидесятників, привітали Івана Драча, як майбутнього (якщо доля дозволить йому рости нормально), поруч М. Бажана, творця великої поетичної поеми европейського виміру. Проте, як показує час, не сприяє йому доля вповні, бо навіть поема „Ніж у сонці", у якій саме мова про ролю Леніна щодо рятунку Сонця і Землі, зустрілась з неприхильністю офіційних радянських критиків саме коли мова не про зміст твору, але про його „приголомшуючу щедрість образів", про своєрідність вислову, про новість і багатий світ його поетичної фантазії.

Своє поетичне кредо проголосив Драч у поемі „Смерть Шевченка". Поет написав поему у сторіччя смерти Шевченка. Заявляючи, що Шевченко, ставши морем (глибиною своєї творчости та її впливу на духове життя народу), сонцем генія, викликує шторми, море піниться од краю до краю — від Ленінграда до Владивостока, воно шумує, а люди „ллють у нього і любов і лють, тривожну шану, жовч гірку розплати..." сила ж Шевченкового слова пливе з свободи вислову, бо:

Художнику — немає скутих норм,
Він — норма сам.
Він сам в своєму стилі...
У цей столітній і стобальний шторм...
Я кидаюсь в буремні гори-хвилі.
(„Смерть Шевченка" —
збірка „До джерел", стор. 220)

І ось Драчеві образи з Шевченкового життя:

Йде у сніговію по заметах Шевченко, а за ним Україна — зморена, слабосила. Хурделиця засипає поетові очі, а мати Україна біжить до нього відганяти смерть. У поетовій кімнаті замість ідиллі, змальованій у поезії „Садок вишневий коло хати" стоїть у пляшці на столі тільки жива гілочка вишні. Драч догадується, що Шевченко перед смертю бачить ряд замучених покриток, напроти них катованих солдатів — козаків і казахів, а Тарас веде поміж ними їхніх катів — Миколу, Олександра Романова з братами. Січуть їх спини шпіцрутенами — покритки, козаки й казахи. Та швидко мариво зникає, бо виткала його в уяві вмираючого Шевченка хуртовина, що зірвала бляху з даху й згасила свічку. З'являються жінки, що зустрілися на поетовому шляху. Цвітом зронилася тільки Оксана на поетову душу й він чує перед смертю її слова:

Я — Оксана, вічна твоя рана,
Журна вишня в золотих роях,
Я твоя надія і омана,
Іскра нероздмухана твоя.

Дальші образи — це знущання над поетом. Царі хочуть дібратись до поетового серця. З чужини летять в Україну поетові „незгоєні болі, зупиняють їх грати, бо вітчизна — тюрма..." А далі картина голосіння матері України, її турботи — яким цвітом обсипати поетовий терновий віночок. У другій частині поеми описаний похорон Шевченка. Іде Шевченко востаннє шляхом на землі крізь всі віки, крізь всі народи, йде довкола землі на плечах братів. Здається Драчеві, що підходить до домовини Шевченка Шекспір, Бетовен, Пушкін, бо мав щось спільне наш поет із ними. Замість свічки у цій дорозі палахкотіло сонце. За домовиною „сина і пророка" пішла на Чернечу гору ціла Україна:

За нею по безсмертному шляху
Ішли хохли, русини, малороси,
Щоб зватись українцями від нині.

Велич Шевченка й складність його особовости змалював Драч найвлучніше за всі дотепірішні спроби. І ось останній образ у поемі:

Гора Чернеча стала на коліна,
Взяла труну безсмертну в чисте лоно,
І вічність тополина стала поруч.
Вишнева весняна пора.
Летять стежини до Дніпра,
Летять хмарки, летять дороги,
Зібгавши куряву під ноги.
Летять студенти і монахи,
Летять мундири і папахи,
Летять солом'яні брилі,
Летять берлини і підводи,
Летять віки. Летять народи.
Вишневий вітер на землі.
Вишневі думи на чолі.
(„Смерть Шевченка" —
„До джерел", стор. 231)

Тільки любов до народу, до її духового велетня — Шевченка, дала Драчеві змогу так наскрізь проникнути в його душу, передати її злети й спади такими яскравими образами.

Друга поема Драча „Ніж у сонці" — це роздуми й пристрасні почуттєві реакції поета на все, що діється у світі. Його непокоїть розлад у ньому, загроза від Америки, вона ж всадила ножа у Сонце, сонце кривавиться. А Сонце — це ж „втілення людських прагнень до правди, до краси, до сміливості, до ніжности і т.д." Поет обвинувачує Америку за те, що кров його „спалить усе на світі". Драч уявляє собі, що врятує Сонце і Землю комітет у Москві під проводом Леніна, членами ж комітету будуть кращі сини всіх народів і віків.

Західнього читача, а нас українців зокрема, вражає Драчева комуністична тенденційність, його такі часті заяви про вірність ленінізмові, але ж неможливо прикладати суто політичну мірку при оцінці вартости його творчости, бо це було б виявом незрозуміння суті поетичного твору. Вартість поеми „Ніж у сонці" у її чудових поетичних відкриттях. Поема написана була в 1961 р., коли Драчеві було 25 років. І хоч він виявляє знання світових подій, він був познайомлений з дійсними велетнями у світовій культурі, йому тоді відомі були й „космічне світовідчуття", галактичне тяжіння, космічні ракети й кораблі, що їх він згадує у своїх творах, проте можна припускати, що він не міг бути тоді докладно познайомлений з західньою поезією. І коли б це припущення було правдивим, тоді при оцінці поеми треба признати Драчеві, уже в цьому одному з перших творів, великий

талант, — він оригінальний, його новість прийшла в нашу літературу незалежно від чужих зразків. І саме це становить найбільшу вартість Драчевої поезії, що він зігнорував соцреалістичні приписи, він вніс зовсім нові форми поетичного образу. Його образи дуже ускладнені інтелектуальними назвами, Драч зовсім не повторює того, що було і є в соцреалістичній системі образности. Його образи неповторні, ними він різниться від усіх попередників та сучасних йому шестидесятників. І саме за цю оригінальність поет зазнав з боку радянських критиків багато докорів і атак. Тому й подибуємо в Драча сатиру на радянську дійсність. Відкриваючи у ліриці й поемах та балядах драматичні сцени з щоденного життя людей у цій дійсності, він змальовує густими фарбами гірку долю і безнадійність, безвихідь у житті дядька Гордія („Баляда про дядька Гордія"). Драч, мабуть, і не мав на думці „зводити наклепи на колгоспне життя", бо не мав на увазі політики, але філософію життя, його безвихідь, яку кожна людина відчуває у хвилинах пригноблення, ударів долі, коли вона змагає до ідеалу правди й добра. Була безвихідь і в дядька Гордія, йому ж померла дружина, дочка вагітна, а її чоловік десь у Казахстані знайшов собі другу жінку й не дає знаку життя, в колгоспі не заробиш багато й дядько мусить шукати засобів прожитку. Тому в нього

Під серцем щемка і смутна безвихідь
Безпомічного вернидуба мужчини,
.....
Йдеш так до правди, до суті життя,
Обплетений кілометрами філософій,
Райдугами симфоній і місячних інтеґралів.
Іноді тільки буваєш на відстані серця
Від тієї, єдино озонної Правди.
(„Баляда про дядька Гордія",
„Протуберанці серця", стор. 59)

Драч любується у балядах, бо цей рід творчости дає йому більше простору, — формою казки, чи романтичного вимислу легше передати глибоку думку, вбираючи її в нерепельну подію. Тому й назвав одну із збірок він „Балади буднів". Формою баляди поет надає буденним явищам і проблемам філософську глибину (Балада про відро, Балада про бляху, Балада золотої цибулі), а складну проблему поет вбирає у приступну форму („Балада творчості", „Балада роду"). У „Баладі творчості" Драч заохочує скульптора так замісити землю при творенні скульптури, щоб у неї перейшов його дух, його творча екстаза, щоб в його скульптурі віддзеркалились і міра зла і „добра веселий голод".

То ж тільки глина є — ще все на світі голо,
То ж тільки глина є — людини ще нема...

У новорічній баляді „Крила" багато гумору й дотепу, але й цікавий підтекст. Тепер в Україні Новий рік приносить дарунки дітям і дорослим. Приніс що кому: шапку смушеву, люльку дешеву, модерні каскети, фотонні ракети, солі до бараболі, три снопи вітру в полі, пушок на рило, а дядькові Кирилові — крила. Росли дядькові крила, бо були „голодні небом", в дядька від того в серці туга і тіні. А жінка уболівала:

„Люди, як люди
Їм доля маслом губи змастила
Кому — валянки,
кому пігулки од простуди,
Кому — жом у господу,
а цьому гаспиду,
прости Господи, —
крила?!"
(„Крила" — Протуберанці серця" стор. 51)

Та дядько знайшов вихід з ситуації: обтинав крила, вони відростали, а дядько крилами хату вшив, крилами обгородився, на крилах навіть розжився. Побачили крила поети, хотіли їх мати, молились на них. І хоч порубаним крилам снилося небо, трагічного протиріччя змінити не могли. Крил бракує поетам, а дядькові вони клопіт — немає гармонії в родині.

У творчості Драча багато визначних імен — світових і українських. Айнштайн, Роден, Пікассо, Ван-Ґоґ, Фредеріко Г. Лорка, Григорій Сковорода, Маркіян Шашкевич, Іван Франко, Леся Українка, Василь Стефаник та багато інших. Сковорода — філософ серця, бо серце він уважає джерелом усіх вартостей. Тому радить людям: „Коли є серце під рукою — тримай оту пташку, бо полетить і щезне в безвість", тобто пригадує філософ, щоб керуватися добрими почуваннями серця, тоді можна відчувати й мілину, і глибінь, і бути неситим безміром і сміятися можна з усіх розпук.

Лесю Українку називає поет Прометеєвою нареченою, малюючи картину, як серед нічної тиші, коли „камінь спав", а „в росі стояли мальви і левкої", „бриніла тиша, плетена зірками", а Леся чекала, щоб злетів до неї зорею палкий, як вогонь Перелесник, однієї ночі не він з'явився, а Прометей — зранений і в кайданах, із зором у тумані. Тієї ночі Леся стала

Прометеєвою нареченою, її твори сповнились філософією прометеїзму. З'явились твори „Одержима", „Іфігенія в Тавриді", „Роберт Брюс", „На руїнах" та інші, яких герої йшли слідами Прометея. І Леся була зранена, у фізичних болях із знеможених її рук падало перо й спалахували рани Прометея „кривавими солоними зірками" — з'являлись Лесині твори.

Тоді будилась Міріям і Тірца,
І в буйну ватру на Вкраїну чорну
Слова палкі носила без скорботи
І наречена Прометеєва.
(„Прометеєва наречена" —
„Протуберанці серця")

Особливим твором Драча є його документальна кіноісторія п.н. „Іду до тебе", відтворена за віршами і листами й оповіданнями Лесі Українки, та спогадами про неї та її сучасників, у якій письменник розкриває феномен індивідуальности Лесі Українки, зокрема в сфері її неподіленого кохання до Сергія Мержинського, її приязні з ним. Повість оригінальна композицією й глибокою аналізою психології поетеси та її сучасників — Мержинського, революціонерки Віри Крижанівської, Ольги Кобилянської та ін. Полотно повісті, на якому розвивається дія і проходить аналіза — це їзда Лесі у Мінськ до вмираючого Мержинського. Їде Леся проти волі матері, матері вихопилося навіть прокляття, жахається його самовільна і горда донька, але потреба бути при смерті коханого перемогла біль проклону. В поїзді перед очима поетеси виринають спомини з минулого, події перебуті на Криму разом з Сергієм. Вони на прогулянці — візником їдуть на гору Ай Петрі. Сергій — запалений революціонер і відданий оборонець покривджених, має докори сумління за те, що інші, а не він сидять у тюрмі, а йому ані не розбили голови, ані не має він ран у грудях. А Леся, щоб долучитись і своїм болем, оповідає сон про порожню залю під час вистави її драми „Блакитна троянда". Леся ж переживала гостро цю правдиву подію з драмою, бож творчість була її єдиною зброєю, службою для України, а її не сприйняло громадянство. Не міг потішити її Сергій. Шлях у гори був крутий, минулися квіти, кущі, не стало жодної живої рослини, самий пісок і крейда були довкруги. Усе задавило каміння. Сергієві ця дорога здавалася у Нірвану. І раптом побачили вони на вершині гори квітку Саксіфрага — Ломикамінь.

„Я шаную її, Сергію, більше од пишного лавра. Ломикамінь — це моя квітка, квітка таких поетів, як я... Та як мені соромно „тільки писати' в той час, як люди „живуть і гинуть", як мені прикро, що моя робота така безпечна. І дітись від себе я не можу.

Ти заквітчав мою голову ломикаменем і поцілував у чоло. В мене сльози вже підкочувалися до горла, коли заплакав Ти".

Картини виринають, у них персонажі з життя і творчості Лесі ведуть розмови й читач вникає в ситуації, заглиблюється в психологію мовців, в проблеми, про які є мова. А проблеми небуденні, скомпліковані, повні драматизму, у них видно характери персонажів, їх пристрасті, порухи душі, глибина психіки. Письменник цитує багато думок Лесиних про кохання, йому відоме її найпотаємніше, він розуміє її надзвичайно скомпліковану духовість. Наводячи, наприклад, розмову Віри Крижанівської, в яку закоханий Мержинський, мову хворого Сергія, який диктує листа сповненого ніжністю любови до Віри, а Леся його пише, письменник подає цю подію, як мотивацію Лесі Українки до написання твору „Одержима". Цей твір написала поетка в ніч смерти Мержинського. Складна ситуація — троє людей пов'язані трагічним коханням (Леся кохає Сергія, Сергій Віру, а Віра байдуже до нього). „Одержима" — твір, в якому Міріям одержима любов'ю до Месії — це сама Леся, її незвичайна героїчність у стражданні — вона не може найменшою познакою виявити свій біль тоді, коли пише Сергієві признання любови до Віри.

Наводячи розмову поміж Кобилянською і Лесею Українкою під час прогулянки в гори на Буковині, Драч вкладає в уста нещасливо закоханої ось таку мову:

„Коли хто нещасливий, то мусить бути гордим, інакше не витримає з честю. Не всякому можна так просто казати, що він нещасний, але комусь можна. Хтось мусить мати одвагу до життя, ту найвищу людську одвагу!.. Не всі мають те, що ви маєте, — ви маєте іскру в серці, огонь в душі. Се може не дає щастя, але дає щось більше і вище від щастя, щось таке, чому нема назви в людській мові". („Іду до тебе", стор. 181)

Письменник збагнув духовість цих особливо складних індивідуальностей, якими є Леся Українка і Ольга Кобилянська, з їхнього діялогу можна багато почерпнути, пізнати висоти людського духу, красу його виявів у житті. Ось як Драч малює рух думок і почувань обох

— Прометеєвої нареченої і Буковинської Царівни: Вони обидві в горах серед бездушної тиші, в спустошеній природі — стирчали спорохнявілі пні, лежали стоси кори, важко лежали маси трісок на траві. Громами обпалені смереки стояли сумно, мов безпомічні старці. Чути було скрипіння здорових ялиць, вітер колихав ними й вони жалібно ридали. „Папороть конала від сонячного жару. Тільки горіли якісь квіти з того матово-зеленого тла, немов яркі калюжі крові". І раптом Леся зрозуміла, що таке середовище в природі — це не лік на біль Ольги, вона не хоче допустити до того, щоб приятелька її „катувала себе" — піддавалася настроєві. Вони пішли до річки, у ній на туго збитому плоту стояли три керманичі, пропливуть вони дарабою, ріка заспокоїться й вони побачать на воді полум'я дивної квітки — сонце буде на хвилі. Піднімуть очі вгору — у розщилині карпатської скелі непогасним полум'ям горітиме Лесина квітка — її ломикамінь, буде Лесине відчуття вогню в душі, насолода красою тоді, коли щемить серце з болю. (Гостина Лесі Українки в Ольги Кобилянської відбулася кілька місяців після смерти Мержинського).

Такі широкі горизонти філософії Драча, такі глибокі драматичні події у житті дядька Гордія, такий палкий патріотизм у розкритті феномену Шевченка, така глибока проникливість у психологію складних духовостей Міріям — Лесі Українки, Царівни — Ольги Кобилянської й така вигадливість у балядах, коли звичайне відро наповняється небом, а в дядька Кирила ростуть крила й він їх використовує для свого господарства, тоді коли до них моляться поети, бо їх не мають, і багато інших чудових змістом і музикою слів „Баладоньок-загадоньок" „Баладоньок про Весноньку", „Бабусенцій" та „Балад про соняшник" — всі вони є виявом великого таланту Івана Драча. Поет шукає її найчистішої, справжньої, найвагомішої — поезії. В нього є буйна сила, але він боїться, бо наша Земля — каже він — „власне на золотій струні" саме поезії над прірвою, а інші струни обірвані. Та хіба ж цей страх поета соцреалізм? А безвихідь дядька Гордія не екзистенціялізм, що його відкрив Драч творчою інтуїцією? Віримо, що талановитий Іван Драч знайде також свою квітку ломикамінь..., бо знаходять її ті, що хоч йдуть над прірвою, але коли завжди шукають, знайдуть її — найчистішу поезію, найкращу квітку — ломикамінь.

Уляна Пелех

БІБЛІОГРАФІЯ:

1) Іван Кошелівець: Сучасна література в УРСР, в-во Пролог, Нью-Йорк 1964.
2) Юрій Лавріненко: Зруб і парости, в-во Сучасність, Мюнхен, 1971.

Смерть Шевченка — Симфонія

Сто років — зморшка на чолі Землі
Всесвітні війни, революцій грози...
Дніпро до ніг стежиною проліг
І котить славу в сиві верболози.

Поет став морем. Далеч степова,
І хмарочоси, й гори — ним залиті.
Бунтують хвилі — думи і слова,
І сонце генія стоїть над ним в зеніті.

Дно глибшає, і береги тікають,
Аж небо рве свою блакить високу.
І шторми піняться од краю і до краю,
Од Вінніпеґу до Владивостоку.

З глибин сердець джерела пружно б'ють
І шумувати морю, не вмирати,
Хай ллють у нього і любов і лють,
Тривожну шану, жовч гірку розплати...

Художнику немає скутих норм.
Він — норма сам, він сам в своєму стилі...
У цей столітній і стобальний шторм
Я кидаюсь в буремні гори-хвилі.

Іван Драч

Провірте Вашу передплату... Ви могли забути про неї!

Дорогі Читачі — нам всім ходить про те, щоб наш журнал виходив на час і не мав фінансових труднощів. Тому ми просимо Вас, як одержите це число — оберніть і погляньте на останню сторінку на наліпку з Вашою адресою. Якщо Ваша передплата виходить, то будьте ласкаві вислати її завчасу, щоб вона була заплачена рік наперед.

Поштовий уряд того вимагає, бо в іншім разі ми доплачуємо пошту до кожного примірника, якщо адреса показує, що передплата вигасла.

Пам'ятаймо, що лише читачі передплатники є найсильнішою базою нашого журнала.

Висока нагорода для Івана Майби у Вінніпезі

Іван Майба, 18-річний син д-ра Ігоря і Галі Майбів з Вінніпегу, одержав найвищу нагороду т. зв. „Ийкинс Меморіял Трофі" на Вінніпезькому Музичному Фестивалі у Старших Інструментальних Клясах, який відбувся 11 березня ц.р. у „Плейгавз Театрі" Вінніпегу.

У цьому фінальному змаганні вийшло переможцями дев'ять фіналістів з попередніх кляс і хоч три панельні члени суддів відзначили похвально всіх дев'ятьох змагунів за їхні мистецькі виконання, то все таки вони спільно вирішили признати найвищу нагороду Іванові Майбі за його прекрасне фортепіянове виконання у цій найстаршій інструментальній клясі.

Іван Майба виграв багато нагород і стипендій у минулому. Його вчителем на фортепіяні є панна Джін Бродфут. Майба закінчує тепер другий рік студіювання природничих наук у Манітобському університеті.

ПІВРІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ СХІДНЬОЇ ЕКЗЕКУТИВИ

Піврічна Конференція Східньої Екзекутиви Союзу Українок Канади з Товариством Самостійників (Т.У.С.) відбулась 16 квітня 1983 р. в залі св. Димитрія, Лонг Бренч, Торонто.

Голова місцевого відділу С.У.К. пані К. Шумейко привітала учасників конференції і передала ведення сесії голові Східньої Екзекутиви пані Василині Даркович. Пані В. Даркович привітала присутніх, провела молитву і в пошану до жертв голоду в Україні присутні встали і проспівали „Вічная пам'ять". Після цього були привіти від голови Східньої Екзекутиви Т.У.С. пана Павла Яворського і п-і Орисі Сушко, дорадниці СУМК, передала привіт від голови СУМК Ореста Сушка.

П. Яворський представив головного промовця на цій конференції, пана А. Мельничука. П. А. Мельничук підкреслив мотто СУС, і що це значить: самопошана, самодіяльність, самостійність. Дальше сказав що в організації треба динамічного проводу, треба більше професіоналістів. Давати більшу допомогу нашій молоді, як моральну так і фінансову. Бажано щоб наше духовенство брало більш активну участь у праці СУС. Закликав дати належну підтримку видавництву „Українського Голосу", який саме тепер переводить працю над модерною технічною базою. Промовець закликає усі організації висилати свої привіти і побажання і пожертви якнайскорше до Централі СУС, щоб можна їх помістити в програмову книжку крайового з'їзду, який відбудеться в липні у Саскатуні.

Пан П. Яворський подякував промовцеві панові А. Мельничукові і поінформував присутніх, що українці в Канаді знали про штучний голод на Україні і дописували до газети „Український Голос". Василь Свистун написав книжку про цю подію „Юкрейн да сорест спот ін Юроп". На цьому спільна сесія була закрита.

Місцевий відділ С.У.К. запросив усіх присутніх на смачний обід. Після обіду почалися окремі сесії організацій. Сесія С.У.К. почалась з вибору президії, в яку війшла гостя пані Марія Ткачук, колишня голова музею в Саскатуні.

Пані Г. Сенишин з відділу Доньки України, Монтреалю, привезла з собою виставку експонатів, яку вони готують для конкурсу мистецького проєкту, а також пані Т. Дем'яненко, голова відділу в Сен Кетеринс, показала свої проєкти до конкурсу. В сесії взяло участь 44 делегатки і було багато гостей. Були прочитані привіти від відділів і зібрано на організаційний фонд. Інформації про мистецький проєкт доповіла пані М. Ткачук. Усі експонати мають бути вислані до музею в Саскатуні до 1 червня, щоб комісія могла їх оглянути і оцінити (визначити нагороди) та виставити у музеї до початку першого липня. Пропонується цю виставку показати також в Едмонтоні і Бенфі.

Пані М. Ткачук у своєму слові підкреслила важливу працю української жінки, яка працює для церкви, а також для всяких українських установ, як музей, інститути та належить до світових організацій жінок. Пані Г. Сенишин висловила бажання, щоб в новому статуті С.У.К. було підкреслено, що наші музеї, інститути належать до наших організацій ТУС, СУК, СУМК, а не існують окремими установами.

Відбулись цікаві ділові дискусії над рекомендаціями в справі фінансів. Ця конференція була підготовчим етапом до провінційного з'їзду Схід. Екзекутиви, який відбудеться в листопаді цього року.

Пані В. Даркович, голова, закрила конференцію з подякою усім присутнім і закликала взяти активну участь у Крайовому З'їзді в Саскатуні.

Зіна Кислиця
рек. секретарка

Ольга Самець
керосп. секретарка

ДЕНЬ НАТАЛІ БАЗЮК

В неділю, 13 лютого 1983, у гостинному домі п-ва Базюків відбулося гостинне прийняття або „Опен Гавз" на пошану пані Наталі Базюк.

Родина й приятелі відзначили цю урочистість від години 3 до 8 по обіді.

Тому що це була несподіванка, треба було зужити багато дипломатичного хисту, щоб про це не довідалась пані Наталя. Коли Наталя й її чоловік Володимир пішли до церкви — доня Маріяна перевезла приготовлену поживу та смачну перекуску, вечерю й торт до маминої кухні.

Треба зазначити, що Наталя Базюк широко відома, не тільки в Едмонтоні, але й поза Едмонтоном. Вона є дочкою бл. п. Григорія й Марії Михайлишиних, які були основоположниками громади св. Івана. Пані Михайлишина, засновниця Жіночого Товариства при Катедрі Св. Івана.

Наталя ще з наймолодших літ брала участь у релігійно-громадському житті. Відвідувала кляси недільної й рідної школи, брала діяльну участь в СУМК, бувши першою провідницею відділу в Едмонтоні, належала до Українського гуртка при Інституті ім. М. Грушевського.

В 1943 році, йдучи слідами своєї мами, записалася до Союзу Українок Канади, відділу при Катедрі св. Івана. У цій організації діяльно працювала й працює на різних відповідальних позиціях.

Наталя закінчила 10 клясу музики, гри на піяніно і тому часто приграваля солістам і хорам підчас різних імпрез. Роками брала й бере участь у катедральному хорі.

У відділі св. Івана Наталя виконувала працю заступниці секретарки, одинадцять років була секретаркою, була головою недільної школи, а учителькою недільної школи — 25 років.

У Провінційній Екзекутиві також виконувала працю як рекордова секретарка, заступниця голови та культурно-освітня референтка. В 1945 році увійшла до Крайової Управи Союзу Українок Канади. За минулих 29 років була касиркою, заступницею голови, референткою різних комітетів і дальше залишається їхньою рекордовою секретаркою.

У 1943 році пані Наталя одружилася з Володимиром

Базюком — „чартеред екавнтент" — першим українцем у цій професії в Альберті, а другим на всю Канаду.

Вони втішаються трьома дітьми — двома дочками — Лилія Гавриш у Віндзорі, Маріяна Маковська в Едмонтоні й сином Василем також в Едмонтоні та шістьма внуками.

Всі троє дітей закінчили університет і всі вивчали музику — обидві доні поза стипедії B.A. і B.Ed., одержали стипендію ARCT, гри на піяніно. Діти та внуки добре володіють українською мовою.

В день вшанування Володимир і доня Маріяна приймали гостей. Десь коло шостої години вечора подали гостям смачну вечерю з різним печивом.

Наприкінці доня принесла ювілейний торт, а внуки допомогли бабусі погасити свічки.

Після відспівання „Многая літа" гості пізно ввечері склали найкращі побажання, у гарному настрої повернулися додому.

Хоч не було грошової збірки, деякі гості принесли подарунки, інші склали свої пожертви на пресовий фонд журналу „Промінь" у сумі $92.00.

А. Сенів

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Висилаю передплату на „Промінь" $12.00, а $10.00 на фонд журнала. Прошу висилайте наш журнал. Я дуже люблю його читати, бо там усе, що написане є дуже цікаве. Я жила в Саскачевані, то знаю багато жінок, які так само як я люблять журнал. Багато з жінок уже забрались на вічний спочинок... Бажаю Вам, пані Редакторко успіхів у Вашій добрій для нашого народу роботі.

Привіт усім працівницям „Променя".

Ірина Солоненко, Іслингтон, Онт.

— — — — —

Посилаю передплату на рік 1983. „Промінь" мені дуже цікавий. Тут де ми мешкаємо немає жіночого товариства, ані церкви близько, так що „Промінь" це мій одинокий контакт з українською культурою та українським громадським світом.

Вам, дорога Пані Редакторко бажаю міцного здоров'я і многих літ дальшої творчої праці.

Василина Митрополіт, Кортенай, Б. К.

Я „Промінь" читаю від першого числа і люблю читати аби було все по-українському. А тепер молодші жінки українським не інтересуються а задуже англійщаться і своїх дітей поанглійщили, бо їм легше читати чуже ніж своє. А я ліпше задоволена українським, чи то в журналі, чи в часописі, аби то все було написано по українському. Я посилаю „писанку" на „Промінь" $5.00 на прес. фонд. Бажаю нашій редакторці багато здоров'я і сили редагувати „Промінь" для українців по українськи.

Мині Котик, Давфин, Ман.

— — — — —

З нагоди 85-річчя мого народження висилаю поштовий переказ на $22.00, з того однорічна передплата і $10.00 на видавничий фонд журналу „Промінь". Я пишу цих пару слів, і не дуже добре, бо я виджу лиш на одно око, бо друге не добре. Бажаю Вам, пані Редакторко доброго здоров'я і всього найкращого .

Анна Лученко

ХЛІБ

Поїзд спізнювався на півтори години. Повідомлення про кількість вільних місць ще не поступило і пасажирська каса була зачинена. Дощило. Почекальня третьої кляси була переповнена і гудіння від голосів нагадувало бджільник. Щасливіші сиділи на лавках, яких було лише три на цілу залю, а решта сиділи або лежали просто на підлозі. Брудні, обдерті хлопчиська шастали поміж людей, уважно приглядаючись до сплячих.

— І коли вже той поїзд прийде? промовив один з сидячих на підлозі. Оце, вже втретє чуємо — спізнення на півтори години, а сидимо — другу добу. Сестра писала з Донбасу... На працю там можна влаштуватися, може б від голоду врятувався, а то, сиди тут... Все не так, як хотілося б!... Він тяжко зітхнув і замовк.

— Скажіть прошу, товаришу, чи можна тут щось купити? Чи при станції є базар?... — звернувся один з сидячих на лавці.

Я хворий на легені й дістав путьовку, щоб підлікуватися та немаю нічого їсти з собою. А їсти так хочеться!... Зайшов було до буфету, а мене звідтам випросили.

— То буфет не для таких як ви або ми... Зауважив його сусід.

— Там, можуть їсти лише військові високого ранґу і відповідальні партійні робітники.

— Кажете, їсти хочете!... Тепер більшість людей хоче їсти... Базар розганяють та й продавати нема кому, а ці будки зачинені і вдень і вночі, бо в них нічого немає. На базарі, як бувало колись теж тяжко щось купити, хіба холодцю навареного з людей...

— Як з людей?!...

Та ви мабуть не тутешній, що не знаєте з чого тепер холодець варять!?... Котів та собак уже давно поїли, а тепер варять з людей. Я сам чуть було не купив людське м'ясо, виглядає наче куряче. Та той, що продавав побачив міліціонера — утік з м'ясом.

— Ви не заходьте далеко від станції, бо не подивляться що ви худий... Розмову перервав крик з протилежного кутка залі.

— Ти куди? От, я тобі!...

— Думаєш що сплю?!... Лежачі заворушилися, піднявся ще більший галас. Хтось крикнув — лови його!... Але ніхто не встав і нікого не ловив. Дощ вщух. На дворі наче посвітліло. На обрії почервоніли хмари. Черговий по станції оголосив про прихід поїзду. Ті, що не мали квитків поспішали до каси. Біля каси утворився натовп. Кожний сунув гроші у віконце каси. Касир щось кричав крізь віконце, але його ніхто не слухав. Люди з вузликами, клуночками зібралися біля дверей чекаючи дозволу на вихід на перон. На пероні появився черговий по станції і двері відкрилися. Юрба сунула на перон. Поїзд в'їхав на станцію й зупинився чмихаючи хмарами пари, закриваючи брудний перон і обдертих людей на ньому. Кожний намагався пропхнутися в вагон. Ті, що вже були в вагоні кричали, що немає місць, але люди все ж лізли. Хоч одну ногу поставити... Замурзані хлопчиська й собі крутилися тут, вишукуючи вільного й вигідного місця під вагонами. Черговий по станції дав сигнал і поїзд рушив. Люди в вагонах почали вигідніше улаштовуватися, хто на лавках, хто на полицях для багажу, а дехто й в проході між вагонами — всюди де тільки знаходили місце навіть на буферах. Розглядаючись по вагону можна було бачити виснажені обличчя людей переважно робітників. У кожного був вузлик або скринька, в якій вони везли хліб — свій пайок, одержаний або куплений в крамниці того заводу, в якому працював. Цю дорогу річ вони тримали при собі міцно притискаючи до грудей, щоб ніхто не вкрав.

Один з робітників в старому подертому одязі з довгим брудним волоссям, яке ґнотами вилазило з під подертого картуза раз-у-раз лазив брудними перепаними руками у торбину і виймав звідти крихту хліба, обережно вкладав у рот, облизував брудні пальці і стуливши очі з насолодою смакував.

— Дивись, Паньку, ти доки доїдеш до дому, то увесь пайок хліба з'їси!... Сказав сидячий напроти нього.

— Віриш, брате, коли б хата була ближче, а то... доки доїду, то так намучуся цим хлібом. Коли б не діти, то мабуть за хвилину проковтнув би увесь. Ех! І життя собаче!... Рано встаєш, пізно лягаєш і не маєш права навіть хліба вволю наїстися!...

— Ти що, п'яний чи дурний?!...

— Чи думаєш, що ти сам тут сидиш?... Обізвався хтось.

— Я бачу, що цей сусід теж не більше наїджений, як я... Відповів Панько і гірка усмішка промайнула на його устах. Колеса вагонів одноманітно відбивали такт по сталевих рейках: — цок — цок — цок... З кутків вагону

вилазили тіні, піднімалися під стелю, наче б то простягаючи руки, щоб схопити в свої обійми ліхтар, який ледве-ледве миготів на середині вагону. Дехто з сидячих куняв, похитуючись то в один то в другий бік. Кондуктор двічі пройшов по вагону, позаглядав під лавки і звернувся до людей: — прошу уважати на свої кишені та клунки, бо за тими бахурами невгледіш!... Сотками вештаються... Він, ще раз оглянув вагон і вийшов. В Півгородній знову ввійшли пасажири, стало ще тісніше. Не дивлячись, що поїзд не опалювався в вагоні було жарко. Хтось спробував відчинити вікно, але сидячі на підлозі запротестували.

— Кому жарко, хай іде на буфер, там досить свіжого повітря!...

Нараз з сусіднього вагону почувся страшний крик.

— Уб'ю падлюко!... Як собаку уб'ю!...

— Пустіть мене!...

— Уб'ю!...

— Не бий його, він ще дитина!...

— Не смій бити!... Вздовж вагону біг хлопчина років десяти з розбитим обличчям. Кров лилася на подерту сорочку.

— Держіть!... Держіть!... його!...

— Уб'ю тебе проклятого!...

— Та, держіть же ж!... За хлопчиком гнався робітник років п'ятидесяти, а інші робітники бігли за ним і намагалися стримати його. Один з робітників, що їв хліб перейняв хлопчика і затулив собою.

— Постривай товаришу! Не маєш права так бити дитину!...

— Не маю?!...

— А він має право красти всю мою пайку хліба?...

— У мене дома восьмеро дітей і жінка хвора!...

— Дядечку!...

— Батечку рідний!... Прошу, не дайте убити. Дядечку!... Я не злодій!

— Я не хотів красти. У мене дома лишилися дві сестрички і маленький братчик. Тато і мама та дві сестрички померли на тому тижні... Я хотів урятувати моїх сестричок і братика від смерти та й поїхав з хлопцями до міста. Напросив там трохи їжі, а міліція все забрала в мене... З чим мав вертатися?... Тоді я і вирішив украсти ваш хліб... Я не подумав, що у вас можуть бути такі самі голодні діти, як і я!...

— Простіть мені... Дядюшка!

— Божуся, помру, а більше ніколи не крастиму хліба!... Говорячи, хлопчик плакав, розтираючи сльози, кров і бруд по лиці, а з ним плакали всі сидячі у вагоні.

— Боже, зглянься над нами!... До чого ми дійшли? Гірше за дикого звіра стали. І де то видно, хто повірить?... Нема що їсти. Весна на дворі, а сіяти нема чим. У сусідньому селі... Обізвався один з робітників, позавчора активісти замордували всю родину. Чоловік десь дістав мішок зерна, привіз до хати, закопав у клуні, а сусід підгледів і доніс... Так вони прийшли в ночі, заставили викопати зерно і в тій же ямі постріляли його і жінку, а дівчинку восьми років... живу вкинули в яму і засипали землею...

— А у нас, міліція заарештувала одних... Дітей своїх порізали та й поїли.

— В містах також не ліпше. Кругом на вулицях лежать пухлі... Продовжив третій. Чи мертвий, чи ні, а міліція всіх скидає в яму... Простоїш цілу ніч за хлібом, а ранком скажуть, що хліба нема, так і йдеш на роботу.

Так нанизувалися події на весні 1933 року.

— Сину! На тобі половину моєї пайки, тобі і твоїм сестрам та братові... Сказав той, у кого хлопчик украв хліб.

— А другу половину, віддам своїм... Та прости мені, що я так дуже вдарив тебе...

— Дядюшка!... Спасителю мій!...

— Я вік не крастиму!... Я молитимуся за вас!...

Хлопчик схопив руку робітника і почав її цілувати. Робітник вийняв з кишені брудну хустину і почав обтирати кров і сльози на обличчі хлопчика. Хлопчина забув про біль і кров. Тримаючи хліб в руках, він дотуляв його до уст, нюхав, притуляв до грудей і час від часу лизькав язиком.

— Чому ти не їси?... З'їж трохи.

— Ні, я буду їсти разом з моїми сестрами й братиком. Відповів хлопчик.

— Вони ж чекають на мене!... Ой! Які ж вони раді будуть. Спасибі вам дядечку, ніколи не забуду!... Скільки житиму буду за вас Богу молитися.

— Вже й додому не далеко, треба збиратися. Поїзд притишував хід. Почався рух у вагоні. Готувалися до виходу. Ліхтар загас. Їдкий сморід ґазу виїдав очі. Сірий ранок заглядав у вікна вагону. Обережно притискуючи хліб до грудей, хлопчик разом з іншими посувався до виходу.

Сірі тіні розпливалися в сивому тумані квітневого ранку.

Валентина Єрмоленко

ВЕЛИЧАВА АКАДЕМІЯ
для відзначення дня народження Симона Петлюри

Відділ Об'єднання Прихильників ДЦ УНР в Торонті влаштував в неділю 1-го травня 1983 р. в театральній залі Інституту св. Володимира в Торонті АКАДЕМІЮ для вшанування дня народження св. п. Симона ПЕТЛЮРИ, Голови Української Народньої Республіки. Академія відбулася під патронатом Комітету Українців Канади. Після внесення прапорів і канадського гимну відкрив Академію п. Арсен Степанюк, Голова Відділу Об'єднання Прихильників ДЦ УНР в Торонті коротким змістовним словом. Виступали найліпші хори міста Торонта: жіночий хор „Ясмин" — диригент Олена Глібович та мужеський хор „Бурлака" — диригент Олег Хміль. У мистецькій програмі приймали теж участь молодечі організації: від ОДУМ-у виступила капеля бандуристів ім. Г. Хоткевича — диригент Валентина Родак; від Пласту — 9-літня талановита декляматорка учениця Рідної Школи Оксана Джонз, а від СУМ-у — 12-літня учениця Курсів Українознавства вже відома надзвичайно обдарована декляматорка Роксоляна Мельник.

Всі точки мистецької програми були виконані на високому рівні, але найсильніше враження залишила доповідь Оксани Бризгун-Соколик. Доповідачку представила коротко й цікаво Леся Джонз-Панасюк. П-і О. Соколик уложила свою доповідь на основі творів Симона Петлюри: Статті, листи, документи (1046 ст., 2 томи). Відчувалося ніби сам Симон Петлюра промовляв до нас. Перед нами воскресла світла постать Симона Петлюри, державного мужа, що все своє життя боровся за волю України і непохитно вірив у відновлення Української Держави. У неймовірно тяжких обставинах боротьби й державного будівництва Симон Петлюра поставив Україну знову на мапу Европи. Доповідачка звернула особливу увагу на брошуру Симона Петлюри „Сучасна українська еміграція". Петлюра бачив дальше, як ми сьогодні. Петлюра залишив нам дороговкази для нашої праці у визвольній боротьбі за свою Державу. Присутні на залі вшанували доповідачку повстанням з місць і гучними оплесками. Заключне слово з найглибшими висловами подяки всім учасникам програми, радіопередачам „Пісня України" та „Молода Україна", як також всім, хто спричинився до успіху цієї Академії, і всім присутнім сказала д-р Г. Янішевська, голова Об'єднання Прихильників ДЦ УНР в Канаді. Хор „Бурлака" й ціла заля з великим душевним піднесенням відспівали „Ще не вмерла Україна..." Ця Академія на пошану Симона Петлюри залишить у слухачів, що вщерть виповнили залю, незабутнє враження. Це була одна з найбільш успішних академій в Торонті.

(Обіжник ОПДЦ)

Ті, що від нас відійшли:

Ділимось сумною вісткою — утратою трьох провідних діячок Союзу Українок Канади:

Таїсія Бевш-Копил, провідна членка, колишня голова Пров. Екзекутиви у Східній Канаді — упокоїлась 31 березня в Торонто.

Доця Гуцуляк-Мандзюк, провідна членка, колишня голова Пров. Екзекутиви у Східній Канаді — упокоїлась 9 квітня в Торонті.

Марія Луцюк — членка Централі Союзу Українок Канади — упокоїлась 11 квітня в Едмонтоні.

Родині Покійних висловлюємо найщиріші співчуття.

Редакція „Променя"

Кладемо китицю весняних польових квітів у роковини упокоєння дорогої незабутньої дружини Марії Мандзюк-Сеніцької, люблячої нашої мами, яка відійшла від нас у вічність 9 липня 1982 р., складаємо у її світлу пам'ять $75.00 на фонд журнала „Промінь".

Муж Володимир Сеніцький,
дочки — Соня і Дарія з родинами

THE GREAT FAMINE IN UKRAINE 1932-33

BY BOHDAN KRAWCHENKO

Canadian Institute of Ukrainian Studies
University of Alberta, Edmonton

In 1932 and 1933 millions of people in Ukraine starved to death in what was the largest artificial famine in human history. Those responsible for this dastardly crime were never brought to justice; no monuments were erected to the victims of the famine and the Soviet government has done everything to remove traces of this cataclysmic event.

The real beginning of the "Ukrainian holocaust", as the famine is sometimes called, was in 1929 when Stalin ordered the peasants' land and livestock to be collectivized, that is, taken over by the state. Collectivization meant that all that the peasants produced would be taken by the state, virtually for free. Collectivization was carried out with great brutality, at gunpoint. Forced collectivization unleashed wide and spontaneous resistance. Peasant revolts broke out in most regions of Ukraine. Peasants slaughtered their livestock and burnt their crops rather than surrender them to the state. The army — mainly units from Russia — the GPU (the political or secret police), the militia were sent into the villages to implement collectivization. Those resisting were executed on the spot. Ukrainian state and party officials who protested collectivization were purged *en masse*.

An essential component of forced collectivization, according to Stalin, was the "elimination of *kurkuli* as a class". *(Kurkul* means rich peasant.) The destruction of *kurkuli* had little to do with economic considerations. De-kurkulization was primarily intended to rid the countryside of peasants (rich and poor) most likely to organize and lead resistance to forced collectivization.

The liquidation of *kurkuli* as a class began in January 1930 and continued until 1932. According to official sources, 200,000 *kurkul* households were "eliminated", that is, approximately one million people. Other sources place the number of "eliminated" *kurkul* households at 500,000 or two million people. *Kurkuli* were chased out of their homes and ordered to leave their districts. Those who resisted collectivization were either executed or sent to prison camps and their families were deported to Siberia or the Russian far north. The most active peasants in the village were deported with their families to remote regions of Russia.

The mass deportation of Ukrainian peasants to the northern reaches of Russia was an act of great cruelty. Here is what some eyewitnesses wrote about their experiences: "Barefooted and underclothed peasants were jammed into railroad cars and transported to the regions of Murmansk, Vologda, Kotlas and the like..." "Peasants were unloaded into the snow about six feet deep. The frost registered at 75 degrees below zero... Without even an axe or a saw we began building huts from tree branches. In two weeks all the children, the sick and the aged had frozen to death." The death rate among Ukrainian peasants deported to Nedezhdinsk in the Sverdlovsk region in Russia was typical: only 2,300 out of the original group of 4,800 survived the winter. The suffering during the deportations was terrible enough — yet it pales in comparison with what happened during the famine of 1932-33.

The famine of 1932-33 was artificial, meaning it need not have occurred. The famine was the direct result of Moscow's impostion of draconian grain procurement quotas on Ukraine, quotas which were simply beyond Ukraine's capacity to fulfill. The 1932 harvest, for example, was larger than the worst harvest during the 1920's when there had been no famine. The problem was that Moscow had ordered approximately half of the 1932 harvest taken out of Ukraine. This left the average Ukrainian peasant household of 5 or 6 people with only 180 pounds of grain for an entire year!

While the famine was raging in Ukraine, Stalin was exporting grain to the West. When international relief organizations offerred to assist the starving peasants, the offer was rejected by the Soviet government on the grounds that there was no famine in Ukraine and hence no need to aid its victims. Moreover, the borders of Ukraine were sealed off, and starving Ukrainian

peasants were not allowed to cross into Russia in search of bread — bread that had been taken away from them. Stalin had ordered, in effect, an economic blockade of the entire Soviet Ukrainian Republic.

The Ukrainian leadership pleaded with Moscow for a downward revision of Ukraine's agricultural obligations. To ensure that the Ukrainian party obeyed orders, a special mission was sent from Moscow headed by Stalin's henchman, Molotov. Every conceivable method was used to extract grain. Troops were sent into the villages to carry out mass repression of peasants who did not surrender their last morsel of bread. It was during the 1932 harvest, in August, that the infamous law was passed stipulating a minimum of five years in labour camp and a maximum of the death penalty for "theft of socialist property". In Vinnytsia district, starving peasants were sentenced to five years in labour camps for taking an unripened ear of corn from the field. The Dnipropetrovsk district court sentenced hungry peasants to the firing squad for the theft of a sack of wheat.

The famine finally subsided in 1934 when Stalin reduced the quantity of grain to be delivered to the state and even released grain from existing stocks to feed the population. He could have done something similar in 1932, but he did not, and one of the worst famines in human history raged in Ukraine.

Victor Kravchenko, a former Soviet official, wrote that "on the battlefield men die quickly, they fight back, they are sustained by fellowship and a sense of duty." But in the Ukrainian villages throughout 1932-33, he observed, "I saw people dying in solitude by slow degrees, dying hideously . . . They had been trapped and left to starve, each in his home, by a political decision made in a far-off capital around conference and banquet tables."

The slow and agonizing deaths of hundreds of thousands of children was perhaps the most brutal scene to be observed in Ukraine. They would lie on the streets and in the ditches, trying to gather their remaining force to look for something to eat. But they were so weak that they would remain lying there, until death released them from their agony. "The poor children," wrote a German agricultural expert who travelled throughout Ukraine in 1933, "perished like wild beasts." Many parents, watching their children suffer, killed them out of mercy, and were driven into insanity by this dreadful act. Cannibalism appeared. Hundreds of thousands of children were orphaned and many of these foraged the country side in search of food and were ultimately eliminated by troops and the police by means of mass execution.

What happened in the village of Pleshkan in the Poltava district was typical. Prior to the famine the village had 2,000 inhabitants. Only 982 people survived by eating everything, all the dogs and cats, the barks of trees, all sorts of roots. There was a school in the village before 1932-33, with all four rooms filled with children. After the famine the school was closed — there were no children left to attend it.

How many died? How many millions perished? It is impossible to give a precise figure. Harry Lang, editor of the Jewish daily *Forward*, published in New York, visited Ukraine in 1933 and was told by a high-ranking state official: " 'Six million people perished from the famine in our country . . .' The official paused, and repeated, 'six million!' " Most specialists, including those among dissident circles in the Soviet Union, agree that approximately six million Ukrainians perished during the famine.

The tragedy of the Ukrainian peasantry was a national tragedy. It was, after all, Stalin who wrote, "the peasantry represents the main army of the national movement." The history of Ukrainians' encounter with the Soviet regime confirmed Stalin's point. If in the early 1920s, the Soviet regime adopted Ukrainization policies, it was because it feared peasant unrest. When the peasantry was under attack in 1932-33, the Ukrainian elite, whose existence was nurtured by Ukrainization, sprang to their defence. Ewald Ammende, who analyzed this question wrote:

> . . . The widest circle of the Ukrainian intelligentsia had entered the struggle: teachers, students, Soviet officials, all thought it was their duty to protest against a further sucking dry of the country. Future historians will have to admit that in the campaign against the Ukrainians, during the spring and summer of 1933, the Soviet regime was faced by a united people, a solid front, including everyone, from the highest Soviet officials down to the poorest peasant.

Indeed, Stalin and his henchmen made many statements to the effect that "nationalist wreckers" were opposing "grain procurement", a euphemism for the famine.

Ukrainian autonomy, which threatened Stalin's plans for Ukraine's exploitation, was fos-

tered by Ukrainization policies. In 1933, during the famine, Stalin ordered that these policies be abandoned and instituted a programme of Russification. Ukrainization, born with the peasantry, died with it too. The Ukrainian intelligentsia, who had refused to become willing agents in the extermination of their people, was itself decimated. According to Iurii Lavrynenko, 80 per cent of Ukraine's creative intelligentsia was liquidated.

Cataclysmic events in the life of Ukraine's population did not end with the famine. In 1937-38 Stalin unleashed "the Great Terror", a massive purge. Then came the Second World War, in the course of which, almost seven million people died in Ukraine, of whom two million were Jews. The end of the war did not bring respite to the republic. In 1946-7 a severe drought took place. History repeated itself: "train after train" loaded with foodstuffs from the non-famine regions of Ukraine departed for Russia, while the population of the steppe, where the drought was most severe, was left to starve. The western regions of Ukraine, absorbed by the Soviets during the war, also lost many people as a result of mass deportations to Siberia and the Far East between 1947 and 1951 in the course of the Soviet regime's campaign to stamp out the nationalist resistance movement.

When the casualties of the revolution of 1917-20, collectivization, the famine, the purges of the 1930s and World War II are combined, more than half the male and a quarter of the female population of Ukraine was killed. Such a mountain of skulls was unprecedented in human history. What a terrible price Ukrainians had to pay for not having achieved their independence. Along with people, the traditions and ideas, the achievements and hopes that one generation communicates to another were destroyed. In the face of such monumental losses, it was remarkable that Ukrainian society had any strength left for national self-assertion in the post-war period. The rise of a Ukrainian dissident movement during the 1960s is all the more a remarkable testament to the tenacity of the Ukrainian ideal. And together with our brothers and sisters in Ukraine, here in the West, we too have to shout at the top of our voices: WE WILL NEVER, NEVER, FORGET.

NATIONAL UKRAINIAN CONVENTION IN SASKATOON

July 27 - 31, 1983

The Ukrainian Self-Reliance League of Canada will hold its biennial National Convention at the University of Saskatchewan in Saskatoon, July 27-31, 1983.

Approximately 800 delegates from all major centres between Montreal and Vancouver are expected to attend the five-day conference whose theme is "The Family — Foundation of our Organizational Life".

Highlighting the Convention at noon on July 29th will be a commemoration of the 50th Anniversary of the Stalinist Famine in Ukraine which resulted in over 7 million lives lost to imposed starvation.

For the first time, a special program for children aged 7-13 has been arranged.

Another innovation at the Convention will be a seminar for Ukrainian pre-school (sadochok) teachers.

The conference will culminate with a Pontifical Divine Liturgy in the Field House at which the responses will be sung by a mass choir composed of members of church choirs from across Canada.

The Ukrainian Self-Reliance League's National Executive is located in Edmonton and coordinates the activities of the lay organizations affiliated with the Ukrainian Orthodox Church of Canada.

The City of Saskatoon holds a place of special significance for the League because most of its member organizations as well as the Ukrainian Orthodox Church of Canada were formed in Saskatoon during a twenty-year period between 1916 and 1936. The Saskatoon-founded organizations listed in order of origin are: Mohyla Institute, the Ukrainian Women's Association of Canada, the Self-Reliance Association (Men's), the Canadian Ukrainian Youth Association and the Ukrainian Museum of Canada.

The League's Convention was last hosted in Saskatoon in 1977.

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ВОЛИНЯН У ВІННІПЕЗІ

Напочатку 1983-го року на полицях українських книгарень Америки і Канади появилася нова праця славного нашого волинського письменника Уласа Самчука „Втеча від себе". Ця книжка є продовженням і закінченням великої трилогії „Ост", а також може читатися, як самостійно завершений твір. Перша книжка тієї дуже цікавої трилогії, яка розповідає про важку долю української людини між Першою і Другою світовими війнами, появилася в Німеччині 1948-го року під назвою „Морозів хутір". Друга книжка під назвою „Темнота" вийшла в Нью Йорку в 1957 році, а від того часу аж досі проминуло чимало років, а закінчення трилогії „Ост" не було.

Наше українське суспільство, а переважно люди, які тужать за рідним словом, за рідною книжкою, зокрема ті, що в минулому придбали собі „Морозів хутір", а потім придбали і перечитали „Темноту", тепер з нетерпеливістю чекали закінчення трилогії „Ост", щоб мати в своїй уяві повноту того, що нам дає в дарунок глибокий талант нашого плодовитого письменника.

І ось напочатку 1983-го року ми отримали закінчення трилогії „Ост" під назвою „Втеча від себе". Велика честь видати ту книжку припала тепер Інститутові Дослідів Волині і Товариству „Волинь" у Вінніпезі, Канада. І не тільки сама честь належиться згаданим організаціям, але їм також належиться глибока подяка за те, що вони зробили для свого народу на чужині, видавши ту працю. Ми віримо глибоко, що колись упадуть важкі кайдани з нашого народу в Україні, впадуть теперішні, обмотані колючими дротами, кордони, народ наш отримає волю і він буде читати твори своїх письменників з великою подякою для тих, хто їх писав, а також для тих, хто їх видавав.

Книжка „Втеча від себе" має 429 сторінок, вона надрукована на доброму книжковому папері, оздоблена в тверду полотняну обгортку технічного оформлення мистця Мирона Левицького. Всі ті читачі, що вже мають попередні томи згаданої книжки, напевно забажають собі придбати і кінцевий том трилогії „Ост" — „Втеча від себе". Книжка ця, як і всі інші твори письменика Уласа Самчука, читається легко, людина перегортає сторінки одна за одною і їй бажається, щоб тих сторінок було більше, щоб читання книжки не кінчалося так швидко. Читачеві хочеться знати, що далі, як розв'яжеться оця подія, про яку саме тепер мова.

Недавно волиняни, які живуть у вільному світі, тепло відзначили 75-ліття свого славного письменника Уласа Самчука. Отже, він тепер вже не той, що був тоді, коли писав свою „Марію", „Волинь", „Гори говорять" та інші свої твори. Літа поклали на нього знак 75-ліття, але в останній його праці „Втеча від себе" старости автора не видно. Книжка повна енергії, повна живучости, молодости, свіжости. Тому волиняни у вільному світі, які розсіяні по всіх континентах, горді за свого земляка і вони бажають йому ще довгих плодовитих років життя.

Книжка „Втеча від себе" позначена порядковим числом 49, а це каже нам, що Інститут Дослідів Волині і Товариство „Волинь" у Вінніпезі за час свого існування проробили велику культурну роботу, давши українським читачам 49 дуже цінних видань. А видати сьогодні книжку в наших еміграційних умовах дуже важко, бо жодна книжка в продажі сама себе не виручає. Тому треба шукати щирих меценатів, людей із щирим українським серцем, які могли б жертвувати на видання книжок. І волиняни, згуртовані в згаданих двох організаціях, таких людей шукають. І не тільки шукають, але й знаходять.

Офіційно ми рахуємо, що Інститут Дослідів Волині і Товариство „Волинь" у Вінніпезі постали 1951-го року, а характерне в нашому народі є те, що ми уміємо до чогось добре зорганізуватися, але скоро можемо розійтися і повалити те, що ми будували, якщо якась зла доля кине між нами кістку незгоди. Але того немає між згаданими волинськими організаціями. Вони ось існують від 1951-го року, а це не малий відтинок часу, коли було багато причин, за які можна було посваритися. Вони щороку відбувають свої річні збори, демократичною системою вибирають свої управи, видають книжки, періодично видають свого органа „Літопис Волині", управи тих двох волинських організацій постійно мають свої наради, але між членами тих організацій панує повне довір'я одні до одних, повна згода і християнська любов. Вони живуть і працюють, як діти однієї великої Волинської Землі, вони мають свої політичні переконання, але в праці, яку вони виконують, вони творять одну нерозлучну волинську родину, в якій немає поділу на політичні чи релігійні переконання. Тому згадані органі-

зації волинян своєю працею здобули до себе довір'я своїх земляків, які своїми грошевими пожертвами підтримують їхню таку велику працю. Таке саме довір'я вони здобули були від св. п. Митрополита Іларіона, який в своєму заповіті доручив тільки волинянам видавати і перевидавати свої праці.

За час свого існування Інститут Дослідів Волині і Товариство „Волинь" у Вінніпезі видали низку великих праць, згадати хоча б „Історія української літературної мови" Митрополита Іларіона, „Старовинні пам'ятки Волині" проф. О. Цинкаловського, „Постання азбуки й літературної мови в слов'ян" проф. І. Огієнка, „На коні вороному", спогади Уласа Самчука, а також його спогади „На білому коні", „Армія без держави" от. Бульби-Боровця, „Поетика Лесі Українки і її афоризми" Антонини Горохович, аж до ч. 49 „Втеча від себе".

Волиняни також видали недавно два томи „Етимологічно-Семантичного Словника української мови" Митрополита Іларіона, здали до друку дальші томи того словника, а також здали до друку в кількох томах працю проф. О. Цинкаловського: „Краєзнавчий словник Волині і Волинського Полісся". В цьому словнику кожен читач знайде своє місто, чи село, чи навіть хутора, якого він пам'ятає з дитячих літ. Приготовляється також матеріял до 15-го числа „Літопису Волині".

Читачі, що живуть далеко поза Канадою, можуть думати, що ту велику працю виконує група спеціяльно покликаних до того людей з належною грошевою винагородою за працю. Але це зовсім не так. Члени ІДВ і Т-ва „Волинь" — це люди, які мають свої родинні обов'язки, свою щоденну працю по різних підприємствах, а для праці в своїй організації вони віддають хвилини свого відпочинку, вечорі та свята. Найперше треба згадати д-ра С. Радчука, голову ІДВ, який, маючи багатенно обов'язків у своїй адвокатській праці, а маючи також багато обов'язків у громадському житті всієї Канади, він багато свого цінного часу віддає для справ Інституту Дослідів Волині й Товариства „Волинь". Те саме можна сказати про д-ра Ю. Мулика-Луцика, голову Редколегії ІДВ і Т-ва „Волинь", який заангажований на терені Вінніпегу до багатьох різних праць, яких крім нього ніхто не може виконати, але він відривається від своїх обов'язків і радо приймає уділ в такій корисній праці своїх земляків волинян. Зокрема треба підкреслити, що він є редактором кількатомового Етимологічно - семантичного словника української мови Митрополита Іларіона, якого два томи вже вийшли з друку, а дальші томи саме друкуються.

Волиняни мають неоцінимого співробітника в своїй праці, а це о. д-р Степан Ярмусь. Він щонеділі виїздить десь на провінцію до своїх парафіян, щоб відслужити для них Богослужбу, він також має свої обов'язки праці в Колегії Св. Андрея, де він є одним з професорів, а також він є секретарем Президії Консисторії Української Православної Церкви в Канаді, але помимо тих обов'язків він постійно допомагає в праці волинян.

Волиняни у Вінніпезі збагатилися ще однією силою для своєї праці, бо інж. Ф. Онуфрійчук, який досі мешкав у Йорктоні, тепер переїхав на постійне життя до Вінніпегу і щиро включився до праці своїх земляків волинян.

Одне з відповідальних місць в організаціях волинян займає пані Ніна Лугова, виконуючи працю скарбника обох організацій. Вона тримає гроші, вона їх записує до касових книг, вона пильнує кожного цента, щоб він десь не загубився, а тому волиняни, маючи такого свідомого скарбника, маючи чесних інших співробітників, могли досі виконати велику видавничу працю, якій можуть позаздрити найбільші наші видавництва у вільному світі.

На цьому місці варто також згадати довголітнього члена ІДВ і Т-ва „Волинь" у Вінніпезі пана ред. М. Подворняка. Найбільша його праця в згаданих організаціях, це читання коректи, його поради щодо друку книжок, бо в тій ділянці він в минулому працював довгі літа з Митрополитом Іларіоном, а тому всі його поради, а також його поміч в праці волинян, дуже корисні. Він також є головним редактором „Літопису Волині".

У праці волинян у Вінніпезі приймає живий уділ також пані д-р Іраїда Тарнавецька. Будучи професором Славістичного Відділу при Манітобському університеті, маючи багато своїх обов'язків, вона любовно помагає в праці своїм землякам порадами та всім іншим, чим вона може. ІДВ видав її цінну працю „Слов'янські стародруки в Канаді" англійською мовою.

Але найбільше праці вкладає до згаданих волинських організацій довголітній голова Т-ва „Волинь" інж. Ілля Онуфрійчук. І я сказав би, що він не тільки є головою самого Т-ва, але він є серцем обох згаданих організацій, яких він пильнує, ніби щось свого власного. І так

(Докінчення на ст. 31)

СЛУЖІННЯ БОГОВІ Й НАРОДОВІ

ВИБРАНЕ З ПРАЦЬ — о. протопресвітер д-р Володимир Слюзар. Упорядкував Дмитро Кислиця. Торонто: Накладом комітету видавничого фонду, 1981, 350 стор.).

Отець протопресвітер д-р Володимир Слюзар (1895-1976) відомий був у Канаді як зразковий священник, проповідник і місіонар, що також із особливою любов'ю ставився до громадської праці, шкільництва, народного мистецтва, церковної музики й т.п. У його посмертній книзі ВИБРАНЕ З ПРАЦЬ уміщено проповіді, радіопромови, статті на релігійні теми, спогади тощо. Деякі праці написано ще в тридцятих роках, але більшість — уже після Другої світової війни.

Священник Української Православної Церкви в Канаді, о. Слюзар у багатьох своїх проповідях пояснює окремі догми християнства й канони православної церкви, одночасно не забуваючи про національні інтереси українського народу. Його проповіді та промови — це золотий скарб для кожного молодого священника, проповідника чи взагалі правдивого християнина. Виклад глибоких думок у нього зроблено простою і зрозумілою для кожного мовою.

Багато писав о. Слюзар і на світські теми, напр., про голод в Україні 1932-33 років, українську пресу в Канаді, Головного Отамана Симона Петлюру та інших визначних осіб визвольної боротьби, зокрема про організаторів листопадових подій у Львові, тощо. У цих писаннях бачимо автора як палкого патріота, що вмів поєднувати служіння Богові і служіння українському народові. Варто підкреслити, що автор протягом усього свого свідомого життя тримався цих настанов, хоч нераз бував у складних і несприятливих обставинах. У зв'язку з цим радимо читачеві засвоїти промову о. Слюзара, виголошену 12 грудня 1971 р. в Монтреалі — „До 50-річчя відродження УАПЦ в Україні" (стор. 83-90). Тут іде мова про те, як Українська Церковна Рада від імени всієї Церкви в Україні урочисто проголосила повну незалежність від московського патріярха" (стор. 85).

Писання о. Слюзаря з історії України та української культури репрезентовані двома популярними статтями, а саме „Україна-Русь і Росія-Московщина" (стор. 139-147) та „Українська народна пісня" (159-164). Зі знанням справи, автор насвітлює актуальні теми, що мають найпотрібніші відомості про те, хто ми, сини чиїх батьків та які багатющі скарби народної культури посідаємо.

ВИБРАНЕ З ПРАЦЬ — небуденне, цінне видання, належно впорядковане. Редактор Дмитро Кислиця провів велику працю, щоб ця книга стала надбанням широких мас. До речі, д-р Кислиця, перейшовши на пенсію, поселився тепер на Флориді і далі продовжує редакторську працю, не складаючи рук для заслуженого відпочинку. Саме тепер готує він до друку україномовний різновид спогадів ген. Петра Григоренка.

Отцеву Слюзареву книжку завершено знятками з життя автора та його родини, відгуками про нього кількох осіб, що добре знали цього зразкового священника. О. прот. Олександер Костюк умістив жалобного вірша „Собор плаче" (про похорон о. Слюзара), а сам упорядник книжки, д-р Кислиця, додав цінний некролог, у якому подано основні відомості до життєпису автора.

Можна зробити підсумок: ВИБРАНЕ З ПРАЦЬ гідно вшановує пам'ять о. Слюзаря, одночасно даючи добру духову поживу для масового читача, якому й радимо придбати це непересічне видання.

Яр Славутич
Альбертський університет

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES

Опрацювала Анастасія Рурик

Це вже четверте видання про вишивки і стіби англійською мовою. Багато ілюстрована, 12 сторінок взорів вишивок, 8 з них в кольорах, багато ілюстрованих взірців на вишивання декоративних подушок, обрусів, ниток. Взори вишивок полтавського вирізування, роблення мережок. Стіби показують як легко навчитись вишивати гладдю, низинкою, яворівкою та багато інших стібів.

Книжка має 130 сторінок друку, широкий формат, вигідний для розміщення взорів, спеціяльна оправа, щоб книжка легко відкривалась.

Ціна $12.00.

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA

A-25 11024-82 Ave. Edmonton, Alta. T6G 0T2.

НАШИМ ДІТЯМ

БІЛОЧКА

Якось з лісу в нашу хату
Білка вскочила хвостата,
Сіла у кутку тихенько,
Лапку простягла пухкеньку.
„Я давненько вже не їла!
На горішки — неврожай,
Дай горішка, швидше дай"
— Знаю, нам лісник знайомий
(Вчора бачили його ми),
Говорив: „Харчі для білок
В цьому році не вродило".
Я узяв горішки з шафи,
Більці всипав їх у лапку,
Білка хвостиком майнула,
У вікно мерщій стрибнула.
З того часу нам на втіху,
Білка ходить по горіхи,
Знає хитра, що дістане
В нас горішки в неостанньому.

КАЛИНОВА СОПІЛКА

Народня казка

Був собі дід та баба. У діда дочка і в баби дочка. От і пішли вони в гай по ягоди. Так дідова збирає та й збирає, та й назбирала повну миску, а бабина, що візьме ягідку, то й з'їсть. От і каже дідова:

— Ходімо, сестро, додому, поділимось.

От ідуть та йдуть шляхом, а бабина говорить:

— Ляжмо, сестро, відпочиньмо!

Полягали; дідова, втомившись, заснула, а бабина взяла ніж та й устромила їй у серце, та викопала ямку та й поховала її. А сама пішла додому та й каже:

— Дивіться, скільки я ягід назбирала.

А дід і питає:

— Де ж ти мою дочку діла?

— Іде ззаду.

Коли ж ідуть чумаки та й кажуть:

— Станьмо, братця, от тут відпочинем.

Та й стали. Глянуть — над шляхом могила, а на могилі така гарна калина виросла! Вони вирізали з тієї калини сопілку, та й став один чумак грати, а сопілка говорить:

Ой помалу-малу, чумаченьку, грай,
Та не врази мого ти серденька вкрай!
Мене сестриця з світу згубила —
Ніж у серденько та й устромила.

другі кажуть:

— Щось воно, братця, значить, що калинова сопілка так промовляє.

От прийшли вони в село та й натрапили якраз на того діда:

— Пусти нас, діду, переночувати, ми тобі скажемо пригоду.

Він їх пустив. Тільки вони ввійшли у хату, зараз один сів на лаві, а другий став біля нього та й каже:

— Ану, брате, вийми сопілку та заграй!

Той вийняв. Сопілка й говорить:

Ой помалу-малу, чумаченьку, грай,
Та не врази мого ти серденька вкрай!
Мене сестриця з світу згубила —
Ніж у серденько та й устромила.

Тоді дід каже:

— Що воно за сопілка, що вона так гарно грає, що аж мені плакати хочеться! Ану я заграю!

Він йому й дав. А та сопілка говорить:

Ой помалу-малу, мій таточку, грай,
Та не врази мого ти серденька вкрай!
Мене сестриця з світу згубила —
Ніж у серденько та й устромила.

А баба, сидя на печі:

— А дай лиш сюди, старий, і я заграю!

Він їй подав, вона стала грати, сопілка й говорить:

Ой помалу-малу, матусенько, грай,
Та не врази мого ти серденька вкрай!
Мене сестриця з світу згубила —
Ніж у серденько та й устромила.

А бабина дочка сиділа на печі аж у куточку. І злякалась, що дізнаються. А дід і каже:

— А подай їй, щоб заграла!

От вона взяла, аж сопілка й їй відказує:

Ой помалу-малу, душогубко, грай,
Та не врази мого ти серденька вкрай!
Ти ж мене, сестро, з світу згубила —
Ніж у серденько та й устромила!

Тоді вже всі дізналися, що воно є. По дідовій дочці обід поставили, а бабину прогнали.

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

50-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ПОДРУЖЖЯ П-ВА Л. І К. ІМСИР

П-во Лазар і Кароліна Імсер святкували свій золотий ювілей подружжя у Ванкувері 10 квітня 1983 р.

Ювілей подружжя 50-ліття влаштували своїм батькам їх діти: дочка Амелія і зять Василь Чуйки у Ванкувері та Еленя Лазарович з Саскатуну. Молебень за здоров'я ювілятів відслужили прот. П. Блажук і о. Сокирка у православній церкві у Волей Суррей. Ювілейна вечеря-прийняття для всіх гостей з відповідною програмою відбулась в домі дочки п-ва Чуйків у Ванкувері.

Багато гостей прибуло на це родинне свято, які вітали ювілятів з днем подружжя і складали побажання на дальше щасливе подружне життя та вручували пам'яткові подарунки. Привітальні побажання ювіляти отримали також від представників федерального та провінційного урядів і приятелів з Саскачевану.

Пан Лазар Імсер народився 28 березня 1902 року в Белграді, Югославії. До Канади приїхав молодим хлопцем 1926 року, а поселився в околиці Гефорд в Саскачевані. Кароліна, з дому Сікора, народилася 6 листопада 1913 р. у Гефорді, Саск. Лазар і Кароліна одружилися в Гефорді 16 квітня 1933 р. Там і фармерували до 1966 р., перенеслись по цім до містечка Гефорду. 1973 року вони переїхали до Ванкуверу на сталий відпочинок у гарнім кліматі серед чудової гірської природи Британ Колюмбії.

На многії літа ювілятам!

Маргарета Ременда

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛУ ІМ. Л. УКРАЇНКИ У ВІННІПЕҐУ

СВЯТО ЧЛЕНСТВА

Дня 13 березня ц. р. заходом комітету членства у відділі ім. Лесі Українки, при Катедрі Пресв. Трійці, відбулось Свято членства. Голова комітету, Оля Ковальчук у привітальнім слові пояснила значення свята, висловила признання членкам за їх співпрацю. Вітаючи нововписаних членок, просила їх включатись в різні проєкти праці.

Привіт від Провінційної Екзекутиви на Манітобу склала голова Соня Бейзик. Вона висловила признання відділові за його широко проробл ену працю, як для організації, так і Катедри., що кожного року до відділу прибуває поважне число нових членок. Праця при відділі є широка і різноманітна і кожна членка має нагоду включитись в проєкти в яких вона знаходить цікавість і замилування.

Голову Пров. Екзекутиви представила О. Ковальчук, а подяку склала Галина Ласько.

Пані Ковальчук представила нових членок, яких було 14: Мирослава Безпалько, Євгенія Мануляк, Діяна Токарчук, Тереса Кульбеба, Анна Сидоренко, Евелин Шепель, Марія Павлюк, Соня Мельник, Маґда Кузик, Розалія Косован, Мирослава Горбай, Марія Церковник, Анна Федоренко і Анна Бальон. Нововписаним членкам було вручено статут С.У.К. і квітку червоного маку; а присутні привітали їх оплесками.

Висловлено признання і вручено квітку маку трьом членкам відділу, що були присутні на кожних зборах відділу в минулім році. Ними є: добр. Марія Керніцька, Домка Христанович і Василина Курик. Кінцеве слово подяки виголосила голова відділу Слава Яременко. Імпрезу закінчено молитвою, яку провів настоятель Катедри, протопресв. Ф. Керніцький.

ВЕСНЯНИЙ ЧАЙ І ВИСТАВКА

У Вербну неділю по полудні 1 травня ц. р., в залі Катедри Пресвятої Трійці заходами комітету прийнять відбулась величава імпреза.

Заля була відповідно прибрана весняними квітами, вербовими вітками, українською вишивкою та писанками. Господиня прийняття, Анна Назаревич, відкриваючи імпрезу, попросила протопр. Ф. Керніцького провести молитву. Вітаючи гостей, вона просила незабути оглянути виставки.

Королева павільйону „Київ", Ліда Гавришків, відкриваючи чай підкреслила вагу рідної мови в збереженні своєї ідентичности. Сказала, що мова є найважливішим ключем, що здержує нас від асиміляції. Закликала батьків вщеплювати дітям з дитинства любов і пошану до рідного слова, культури і церкви.

Присутні мали нагоду оглядати експонати народного мистецтва. Перша була колекція старовинних жіночих сорочок привезених з України ще перед 20-тим століттям. Теж був у комплеті стрій молодої з Буковини. Речі були вишивані стібами: хрестиковими, гладю, довбанкою, вирізуванням і мережкою. Цю виставку приготовив культосвітний комітет при відділі.

Друга виставка включала колекцію різноманітних традиційних писанок п-ва Б. і Є. Василишинів.

Третя складалась з різних виробів глиняних і дерев'яних традиційних речей, як куманець на воду, бандура на вино, баранчик — символ плідности, каганець, посуда для печення пасок і бабок, миски і горшки різного виробу і величини і глиняні фіґури. Багатьох цікавив наш достойний дерев'яний макогін і маківник. Цією виставкою займались Лаврін і Ровіна Бурдейні. Тут можна було собі набути великодного домашного печива.

Завдяки добрій погоді, гостей прибуло багато. Можна було відчути милий і товариський настрій навкруги.

За успіхи належиться подяка всім, а особливо голові відділу Славі Яременко і комітетові: Соні Лебедин, Галині Ласько, добр. Ларисі Макаренко з Анною Назаревич на чолі.

Є. Білич

З НАГОДИ ДНЯ УРОДИН
АННИ ГАЛИК

В неділю, 23 січня 1983 р. доні і сини зробили своїй мамі милу приємність з нагоди дня її 80-ліття.

Анна Галик народилась в Україні 1903 р. в родині Новак. Прибула з батьками до Канади 1905 р. Замужем за Гнатом Галиком у 1921 році. Фармерували в Фенвуд, Саск. 1937 року перебрались до Давфину, Ман. 1942 року до Онтаріо.

Обдарував їх Бог двома дочками і 10 синами. Церква Святої Покрови в Вотерфорд була заповнена родиною і приятелями. Хор чудово співав під проводом пана Возняка. По Службі Божій о. О. Костюк відслужив Молебень за здоров'я ювілятки. Опісля діти, внуки, правнуки і гості, зійшли до залі, де доня Рузя Свидорович привітала і обдарувала маму гарним корсажем. Прот. Олександер перевів молитву і всі засіли до смачного обіду.

По обіді почалась святочна програма. Господарем був п. М. Макаданський, який покликав першого до слова о. настоятеля. Отець привітав Ювілятку, побажав щастя і здоров'я, дякував за любов до церкви.

Дочка Рузя Свидорович склала гарний привіт. Дякувала мамі, що так гарно їх виховала.

Голова п. М. Андрушко склав привіт від громади, побажав щастя і здоров'я на будуче.

Пан Жаґальський пригадав, як працювали, тяжкі часи були. В 1959 році пані Галик втратила свого мужа і доля виховання дітей припала на її руки. Вона цей обов'язок чесно і совісно виконала, та сьогодні радіє успіхом своєї праці.

Пані Оля Андрушко, голова Жіночого Тов. Лесі Українки, привітала пані Галик, яка є членкою товариства 40 років. Була головою 1944 і 1945 року. Отримала золоту шпильку 1970 р. Голова побажала ювілятці ще довгого і веселого життя з діточками і при Т-ві Лесі Українки і в громаді. Голова прочитала привіт і вірш від членки пані Гульки, яка хвора вдома.

Так почали привіти від дітей, перше від синів: Василя, Петра, Олекси, Ілька, Зеновія, Леона, Касіяна, Семка, Андрія і Володимира; від доні Марусі, зятя Володимира і невістки Лесі Галик. Діти дякували мамі за

опіку і добре виховання і бажали ще прожити довгі літа в здоров'ї і щасті.

Від онуків промовляла Шерон Лерегі, дякувала бабуні за її доброту і побажала багато літ прожити на втіху своєї рідні. Правнука Кара Галик доручила дарунок срібну тацу, на якій були імена внуків і правнуків. Діти подарували мамі картину на якій намальовано Софійську площу в Києві де видно гарну церкву і пам'ятник Богдана Хмельницького. Цей дарунок вручив син Касіян.

На закінчення ювілятка пані Галик подякувала своїм дітям за щиру приємність, що її влаштували, за дарунки і побажала їм здоров'я. Дякувала прот. О. Костюкові за молебень і за привіт. Родині і приятелям за їх присутність, що так звеличали цей день і хай Господь Бог винагородить Вас усіх за Вашу доброту.

Пані Галик дала жертву від себе на церкву $80.00, на жіноче т-во Лесі Українки $20.00, на „Промінь" $20.00, на Консисторію $100.00. Також жертва до Колегії Святого Андрея уже $1,000.00. Збірка від гостей принесла $134.00 які поділено: на „Український Голос" $50.00, а $20.00 на кліше і на „Вісник" — $60.00.

Братова — Рузя Галик

РІЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ КОМІТЕТУ УКРАЇНОК КАНАДИ У ВІННІПЕЗІ

В понеділок 14 березня 1983 року в Централі КУК відбулися Річні Збори Вінніпезького Відділу Комітету Українок Канади.

Збори відкрила голова пані Докія Черевик молитвою і привітала голову Крайової Управи пані Любу Чайковську і присутніх членок відділу та попросила обрати президію зборів. Головою зборів вибрано пані Любу Чайковську, секретаркою пані Ольгу Чемерис.

Після відчитання протоколу з попередніх зборів, звітів управи і контрольної комісії та по дискусії, на внесок номінаційної комісії вибрано нову управу Комітету Українок Канади на рік 1983/84 в такому складі: уступивша голова Докія Черевик, голова Ярослава Паламарчук, перша заст. голови Ольга Коваль, друга заст. голови Павліна Літинська, протокольна секретарка Марія Журовська, кореспонденційна секретарка Стефанія Білий, касирка Галя Майба, реф. української преси Тамара Гавришків, реф. англ. преси Ольга Гаврилюк, хроніка Марія Седак, культурний комітет Павліна Літинська, Галина Онуфрійчук, Софія Залозецька, Емілія Масло і Стефанія Карпа, гост. комітет Ольга Чемерис, Анна Івоньчик, Ольга Климчук, телеф. комітет Альбіна Торб'як і Анна Гриценко, контр. комісія Ольга Кулик, Параскевія Шекмар і Ірина Хроняк, предст. до Комітету Українців Канади Ярослава Паламарчук і Ольга Коваль, предст. до Жіночої Ради Стефанія Керелюк, Інтерн. центр Анна Конюк і Анна Луцан, предст. до Інституту сліпих Альбіна Торб'як.

Галина Онуфрійчук,
прес. референтка

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

ЛОНДОН, ОНТ.
ВІДДІЛ ІМ. КН. ОЛЬГИ

Збори відбулися 2 січня 1983 р. в присутності 32 членок. Голова відділу Віра Новицька відкрила збори покликавши пані добр. Емілію Фляк прочитати Молитву. Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять членок, що відійшли на вічний спочинок. Секретар Ольга О'Сулливан зачитала порядок зборів, який прийнято без поправок.

Головою річних зборів обрано Галину Володченко, секретаркою Вікторію Калюжну.

Звіти членів управи відділу. Звіт голови Віри Новицької: відділ відбув 9 засідань управи та 9 місячних зборів, які відбувалися у другий вівторок кожного місяця. Готували вечері і обіди, а саме: Заговіни, Храмове свято, візитація Владики Василія, пікнік на оселі „Україна", обід для І. Д. Скляренка в день його 85-ліття, поминальний обід, чайні прийняття для отця і добродійки Макаренків, перекуска в час Місійної відправи. Відбули весняний і осінній базар, відвідували поодиноких членів громади в час Посту, відвідали могилу нашого кол. настоятеля о. Касіяна і нашої організаторки відділу добр. Клеоніки Квасницьких в м. Чатам і поставили квіти від відділу, гостили в себе голову Музейної Фундації пані М. Савіцьку, відзначили обідом з художньою частиною 30-ліття відділу на якому була присутня голова Східньої Екзекутиви пані Головата, мали спеціяльну вечерю для членок відділу пекли пиріжки, варили вареники для продажі.

Панам: Олексієнкові, Троєцькому, Вол. Снігові, Ол. Блощинському, С. Оборковському і іншим подяка за їхню допомогу відділові там, де були потрібні чоловічі руки.

Вікторії Калюжній і Емілії Слюзар велике спасибі за показ писання писанок. Подяка корпорації „Україна" за дозвіл користуватися кухнею. Олені Кошарній подяка за нагляд за Музейним кутком. Всі хто оплачував друкування базарових книжок, давав премії для розігравки, хто їздив на з'їзди і всім, і кожному зокрема, хто будь-чим у праці — щире спасибі. — „Моя особиста подяка", — сказала Віра Новицька, — Катерині Рибці та Олександрі Олексієнко за повсякденну допомогу в моїй праці протягом року".

Олена Кошарна подала касовий звіт: перебрано 1981 р. $526.72, прибуток в 1982 р. $11,247.72, разом $11,774.44. Видатки в 1982 р. — $11,155.82, в касі лишилося $618.62. Передано до Церковної каси в 1982 році $7,200.00.

Олександра Олексієнко звітувала за стан кухні. Господині працювали спільно з управою. Закуплено потрібний посуд та електричне начиння для кухні. Пані К. Софійчук і К. Гарасимчук подарували 2 скатертини за що дякуємо їм.

Таісія Панасейко звітувала за Комітет Суспільної Опіки. Відвідували хворих в усіх лікарнях Лондону даючи подарунок від відділу.

Орися Арматрат звітувала за культурно-освітню працю відділу. Відзначили День Державности, Свято Л. Українки та Героїнь — мали перекуску. Свято Т. Г. Шевченка відбули під патронатом К.У.К., членки відділу брали участь у хорі. День Матері відбули з участю малих діток, обід сервували чоловіки. Попросили отця настоятеля, щоб говорив на релігійні теми на місячних зборах відділу; відзначили День книжки.

Референтка до „Променя" Вікторія Калюжна придбала одну передплатницю. Всього 22 членки передплачують „Промінь".

Ольга Співак (старша) представниця до КУК була на всіх засіданнях КУК. Відділ брав участь у Різдвяній виставці етнічних груп у „Сентеніял Гол".

Пані М. Пилипенко говорила від Сестрицтва. Сестриці дбали про оздоблення церкви, стежили за порядком і чистотою, декорували Плащаницю.

Олена Кошарна дала короткий звіт за стан Музейного кутка в якому є ще багато місця для нових експонатів.

Олександра Тищенко подала звіт Контрольної комісії. При перевірці касової книги всі прибуткові і видаткові документи балянсувалися з книгою. Ол. Тищенко попросила збори уділити вотум довір'я уступаючій управі. Коротку перерву провели за чашкою чаю і перекускою.

Вислід праці Номінаційної комісії прочитала голова комісії Ольга Співак (старша). Склад управи на 1983 рік: голова управи відділу — Віра Новицька, замісники — Катерина Рибка, Віра Яремченко, секретар — Ніна Кузьменко, скарбник — Марія Ющенко. Культ-освіт. рефер. — Ольга Співак (молодша). Суспільна опіка — Таісія Панасенко, Лидія Шевченко. Референтка „Променя" Вікторія Калюжна. Представниці до КУК — Ольга Співак (старша). Сестрицтво: Емілія Слюсар, Анастасія Кудловська, Галина Володченко. Господині: Олександра Олексієнко, Галина Кошман, Марта Пилюта, Мотя Карчевська. Контрольна комісія: Тетяна Педенко, Раїса Оборковська, Галина Володченко. Музейний куток — Олена Кошарна.

Новообраній управі бажали приємної і успішної праці та згоди і витривалости Галина Володченко і Ольга Співак (старша).

Віра Новицька подякувала за довір'я і прохала, щоб усі разом працювали для нашого власного добра і для добра нашої Церкви.

Молитвою, яку прочитала Параска Шевченко, закінчено збори.

Н. Кузьменко

БЮКЕНАН, САСК.
ВІДДІЛ ім. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Річні збори відділу ім. Лесі Українки відбулися 7-го грудня 1982 р. в Народнім Домі. Голова Ю. Талпаш відкрила збори спільною молитвою і хвилевою мовчанкою вшановуючи членок, які відійшли у вічність.

У своїм привітальнім слові голова подякувала зарядові і всім членкам за їхню щиру співпрацю при відділі.

Наш відділ начисляє 15 членок і на кожних зборах майже всі присутні. Протягом року відбулося 10 місячних зборів на яких читали обіжники з централів і відбули різні наради. В місяці лютому читали реферат про натронку нашого відділу Лесю Українку разом з деякими уривками з її творів. На 14-го березня в нашій церкві відбулося Богослуження на яке загостили членки провінційної екзекутиви СУМК і два надійні богослови —Тарас Удод і Тарас Маковський. По Богослуженню подано було обід в Народнім Домі а відтак слідувала коротка програма в пошані пам'яти Тараса Шевченка.

Отець Дерев'янка подав глибоко змістовий реферат і було відспівано чотири пісні відповідні до цього свята. При кінці відспівали „На многі літа" богословам Тарасам.

Інші імпрези, якими занялося товариство були такі: — перед-великодній чай і продаж традиційного печива, Храмовий обід — День Подяки, день Православної молоді з перекускою, вшанування довголітнього бувшого голови громади з його дружиною, п-ва М. Грицаїв з нагоди їх ювілею 50-літнього подружжя.

Поза вище згадані імпрези жіноче товариство приготовляло бенкети, похоронні й поминальні обіди, в липні кілька жінок їздили до Оселі „Тризуб" робити вареники для дітей. На провінційнім з'їзді в Йорктоні брали участь Ю. Талпаш і Василина Скорець. Також пару членок їздили до Канори послухати промови пані М. Савіцької.

Наші пожертви й видатки були такі: На музей — $110.00, на „Промінь" — $75.00, на Оселю „Тризуб" — $50,00, на Народний Дім — $800.00, На Інститут Могили — $50.00, на Колегію Св. Андрея — $500.00, СУМ-Ківцям — $30 00, місцевий „Чериті фонд" — $200.00.

Заряд на 1983 р.: голова — Юстина Талпаш, заст. голови — Зеновія Дробот, писарка — Анна Олійник, касирка — Ірина Скорець.

Ю. Талпаш

МЕНЗІ. МАН. ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Річні збори відділу відбулися в домі п-ва Антоха і Михайліни Чвалюків у присутности 10 членок. Збори відкрила голова Юська Друль молитвою і була предсідницею зборів, секретаркою Розалія Пелешок. Голова подякувала членкам за співпрацю. Відтак слідували звіти з цілорічної діяльности.

Впродовж року відбулось 7 місячних зборів на яких були читані обіжники з Централі, а ми по своїй зможности виконуємо свої обов'язки. Членки відділу разом з членами церкви ходили колядувати під час Різдвяних свят. З освітної праці ми прочитували реферати на свято Лесі Українки і Тараса Шевченка. Членки займалися збіркою на Червоний Хрест, влаштували успішний весняний чай і продаж домашнього печива. Приготовляли обіди на спільне свячене, на храм і один похорон, спільну вечерю, видали три похоронних обіди і два поминальних. Вислали делегатку на З'їзд до Вінніпегу. Відвідуємо хворих членок.

Відділ склав пожертви: Народний Дім — $900.00, місцеву церкву — $260.00, СУМК — $50.00, Колегію Св. Андрея — $50.00, Музей в Саскатуні — $200.00. Інші пожертви — на „Промінь", Червоний Хрест і телетон.

Фінансовий звіт: Приходи в 1982 — $3,140.35, розходи — $2,000.00, в касі лишилось $1,140.35.

Заряд т-ва на 1983 рік: голова — Юська Друль, заст. голови — Михаліна Чвалюк, кореспондентка — Розалія Пелешок, касирка — Михаліна Чвалюк, фінансова секретарка — Настя Друль. Контрольна комісія — Каська Друль і Емілія Пелешок.

Юська Друль, голова
Розалія Пелешок, секр.

СЕЙНТ КЕТЕРИНС. ОНТ. ВІДДІЛ ім. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Річні збори відділу відбулися 21 грудня 1982. Зборами провадила голова В. Тарас і секретарювала Г. Т. Демяненко.

В присутності 25 членок В. Тарас попросила отця настоятеля М. Критюка перевести молитву, та мовчанкою вшановано померлих. Слідували звіти членок управи, та річна праця, що її переповіла секретарка з записів.

Звіт праці: відбулося 5 місячних зборів і 3 засідання. Найбільше праці було присвячено громадським обідам ,також похороннім. Відбувся півріччний З'їзд складових організацій С.У.С. Відзначили роковини патронки Л. Українки під час свята Героїнь, влаштоване жіночими організаціями в Сейнт Кетеринс, де заслужена членка Союзу Українок Канади Галина Мельник мала доповідь. Рік Православної Молоді також успішно все перейшло. Під час „Фоук Артс Фестивал" мали виставку „Архітектура міст України в образках". Центральне місце виставки займала „ЕМБЛЕМА" Рік Прав. Молоді. В місяці серпні всі молоді брали участь у з'їзді. А підчас осіннього сезону влаштовано громадою „базар" — молодь і діти вичитували БІНҐО. Брали участь у З'їзді в Оттаві, Колядуємо,співаємо в церковному хорі, опікуємося порядками в громаді і церкві. Рівнож складаємо скромні грошеві дари на такі цілі: Громаді Св. Юрія $1,700.00 і оплатили великий заморожувач, Інститутові Володимира — $100.00, Східну Музейну Фундацію — $150.00, на харитативні цілі — $50.00, на „Промінь" $25.00 та на організаційний фонд С.У.К. $60.00.

Фінансовий звіт:

Приходи в 1982 р. — $5,504.00, розхід в 1982 р. — $4,998.00, в касі — $606.00, з 1981 переніс — $656.00. На 1983 рік — $1,262.00.

Управа на 1983 рік: уступивша голова Віра Тарас, голова Тетяна Демяненко, заступниці Н. Авраменко, Леся Максимишин, рекорд. секр. Надя Чорненька, фінансова секретарка Орися Мой, касирка Леся Кубов, журналу „Промінь" Лідія Головаш, Голови комітетів: культосвіти Лена Сенюк, багатокультурности В. Гарас, церковного пані Бобро, Ф. Боднар, М. Нема, М. Новак, Льокальної Жіночої Ради С. Гриньків. Контрольна комісія Н. Андрусів, В. Тимощук, Ст. Гриньків.

На закінчення зборів голова громади висловив побажання наступній управі і дякував членкам за співпрацю протягом року. Закінчено збори співом „Де згода в родині", подали час і продовжувалась гутірка.

Л. Головаш, референтка

ГЕФОРД. САСК. ВІДДІЛ ІМ. О. БАСАРАБОВОЇ

Річні збори відділу відбулися 7-го листопада 1982 р. Збори відкрила голова Ольга Смитанюк, хвилиною мовчанки вшановано покійних членок. Предсідницею зборів була Ольга Смитанюк, а секретаркою — Марія Калин. Членки заряду і комітети здавали звіти з діяльности відділу.

Впродовж року відбулось 10 місячних зборів. Маємо 28 членок у відділі з них 22 членки передплачують „Промінь".

Товариство опікується недільною школою, також помагаємо їм фінансово. Учителями недільної школи є Рубі Калин і Олеся Федиш. Цього року також приготовили подарунки дітям на день Св. Миколая.

Підчас Різдвяних свят членки їздили колядувати та ходили з щедрівкою. У місяці лютому влаштували панахиди в пам'ять Лесі Українки і Тараса Шевченка. Приготовили пирогове пущення перед великим пос-

том. Улаштували весняний чай і продаж великодного печива та писанок. На Великдень дарували пацієнтам у шпиталі і Норсінґ Гом кошики з свяченим. Видали обід на храм нашої громади під час Зелених Свят.

Членки приготовили похоронні і поминальні обіди та перекуски. Разом з церковною громадою приготовили осінний базар з вечерею.

Товариство передплачує „Промінь" до шпиталю. Членки займалися збіркою на сліпих, добродійний комітет відвідував хворих у шпиталі, дарували картки з побажаннями та маленькі подарунки.

Зложили вінок на День Поляглих. Післали святочне побажання до „Променя", також жертвували на Інститут П. Могили, на музей, „Зелений Гай", церкву, „Промінь", місцеву стипендію, „Телемиракл", Міжнародню Амнестію, КУК, Провінційну Жіночу Раду, організаційний фонд.

Заряд на 1983 рік: голова — Ольга Смитанюк, 1-ша заст. голови — Савеля Гарах, 2-га заст. голови — Стела Гавриш, секр. — Марія Калин, заст. секр. — Анна С. Яківчук, касирка — Ліда Ланська. Добродійний комітет — Катерина Семко, Анна Ґ. Яківчук. Референтка „Променя" — Анна Ткачук. Контрольна комісія — Олеся Михайлюк, Савеля Гарах і Параска Барабаш. Господині: Настя Гарбус, Єлисавета Никифорук, Марія Калин, Параня Сулятицька, Анна М. Яківчук, Катерина Бабчук.

Марія Калин, секр.

КАДЕТ-ЕЙЛШЕМ, САСК. ВІДДІЛ ІМ. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ

Річні збори відділу відбулися 29-го листопада 1982 р. в домі членки Марусі Козунь. Присутніх членок було 14. З б о р и відкрила голова Марія Юзва. Членки відспівали „Достойно".

Секретарка Анна Н. Козунь перечитала звіт минулих річних зборів. Касирка Ольга Звоздецька прочитала цілорічний фінансовий звіт.

Пані Марія Юзва, голова, подякувала членкам за кооперацію упродовж року. Від контрольної комісії Маруся Козунь і Ірина Рудей одобрили фінансовий звіт і сказали, що все у добрім порядку.

Діяльність відділу: Впродовж року відбулося 9 місячних зборів, на яких читано кореспонденцію і обіжники з Централі. Відділ висилає бюджет до Централі щороку. Тов. відбуло 2 випродажі печива, спільно свячений обід, День Подяки, церковний бенкет, курячу вечерю, храмовий обід, брали участь у Польовім Богослуженні з обідом і програмою. Гостили Провінційну Екзекутиву із їхніми місячними зборами разом з відділом у Нипавин. Гостили пані Марію Савіцьку в справі музею. Членки беруть участь з програмою у місцевім старечім домі. Допомагають новозорганізованому молодшому відділові СУМК.

Впродовж року відділ жертвував на такі цілі: місцеву церкву, Нар. Дім, музей, СУМК, „Промінь" і на Різдвяну українську програму через телевізію із Принц Алберт.

Приходи за минулий рік $8,038.96, розходи — $2,303.56, в касі осталось — $5,735.40.

Заряд на 1983 рік: Марія Рудей — голова, Маруся Козунь — заст. голови, Ольга Звоздецька — касирка, Зеновія Звоздецька — секретарка. Контрольна комісія — Ольга Козунь, Ірина Рудей. Сестриці до церкви — Анна А. Козунь, Софія Черапущак і Варвара Козунь. Відвідування хворих — Марія Юзва, Олена Ободяк, Ірина Рудей. Реф. музею — Олена Козунь. Господині: Варвара Козунь, Анна Н. Козунь, Зеновія Звоздецька, Софія Серапущак і Анна А. Козунь.

Анна Н. Козунь, секр.

ВОТЕРФОРД, ОНТ. ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Річні збори жін. тов. ім. Лесі Українки відбулися 6 лютого 1983 р. при участи 20 членкинь. Голова Оля Андрушко відкрила збори. Молитву провів о. прот. Олександер Костюк. В пам'ять членок, що відійшли в вічність відспівали „Вічная пам'ять".

Предсідницею зборів вибрано Олю Андрушко, секретаркою Рузю Галик.

Впродовж року тов. мало 8 місячних зборів, 3 засідання. Праця нашого товариства почалась тим, що членки п о м а г а л и колядувати на церкву. Мали день великодного печива, продаж писанок, голубців і варенників. Приготовляли ювілейні, весільні, святочні і поминальні обіди, Йорданську вечерю, спільне свячене, храмове свято і місію.

Комітет хворих — Оля Андрушко і Рузяк Галик — все відвідуємо хворих в шпиталі і в їх домах. Доручуємо квіти і картки побажання виздоровлення. Шануємо всі наших старших членок квітами, як ми до них загостимо, вони нас дуже радо вітають.

Товариство жертвувало на церкву $2,500.00, на музей, „Промінь"; 10 членок передплачує „Промінь".

Висилали делеґаток до Вотерлу, Брентфорд і Ст. Кетеринс.

Голова Оля Андрушко щиро дякує членкам за працю, жертви і за кооперацію. Дякує о. прот. Олександрові за його щирі слова і за відслуження Панахид.

Фінансовий звіт за 1982 рік: Прихід $6,470.68, розхід $5,757.25, в касі — $713.43.

Заряд на 1983 р.: голова — Оля Андрушко, заст. голови — Марія Васик, секр. — Рузя Галик, касирка — Рузя Свиридович, фін. секр. — Беті Блазейко. Контрольна комісія — Оля Галик, Оля Макадонська, Валя Бунт.

Збори закінчено молитвою.

Рузя Галик, секр.

ТУ ГИЛС, АЛЬБЕРА ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Річні збори жіночого тов. відбулися у церковній залі 1-го грудня 1982 року. П. Павліна Мулька була предсідницею. Звіт діяльности нашого відділу:

У 1982 році було 49 членок, 9 членок було присутніх на зборах. За цей рік наш відділ відбув 9 місячних, 1 річні і 2 надзвичайніих зборів. Членки приготовляють і видають похоронні і поминальні обіди або перекуски. Щороку на Вознесення маємо дуже гарну виставу ручних робіт, чай і випродаж домашнього печива. Комітет мистецтва покладає багато роботи за що їм велика подяка. Має щороку спільну Святу Вечерю на 18-го січня. Також із церковною громадою маємо обід на День Подяки і храмовий обід, пирогову вечерю і базар. Ходимо колядувати до шпиталю, „норсінґ гом" і старечого дому, як до членів і прихильників. Щороку несемо кошик із свяченим до „норсінґ гом". Відвідуємо хворих членок у шпиталі чи вдома. Перед святами відвідуємо усіх слабих у шпиталі і у „норсінґ гом" з даруночками. Також нашого пароха о. і добр. Зубрицьких з дарунком. Цього року вислали святочні побажання до „Променя" і $100.00 до „Телерема" на каліки. Уже вислали $1,275.00 до Музею у Саскатуні. Велике число членок передплачують і читають „Промінь". Передплачуємо

„Промінь" до шпиталю і старечого дому.

Провінційна Екзекутива мала свої місячні збори в нас у червні. Помагаємо у збірці на Червоний Хрест і на рака. Посилаємо делеґаток на з'їзди, коли можливо. Відсвятковуємо читанням поезії Тараса Шевченка і Лесю Українку. Висилаємо на організаційний фонд і виповнюємо бюджет до Централі. Щороку жертвуємо до нашої церкви $1,000.00. Дуже успішно відсвяткували наш 40-літній ювілей.

Заряд відділу на 1983 рік: голова — Єлисавета Рибак, 1-ша заст. голови — Анна Іфтоді, 2-га заст. голови — Анна Мельничук, 3-тя заст. голови — Павліна Мулька, рек. секр. — Катерина Мандрусяк, кор. секр. — Марія Андріящук, касирка — Марія Мандрусяк. Референтки: нар. мистецтва — Марія Фіярчук, Марта Павлюк, Нелі Никифорук, Софія Дмитрук; до англійської преси — Анна Мельничук; до української — Ольга Качмар, до „Променя" — Павліна Мулька. Церковний комітет: Анна Лобозар, Дорис Храпко, Анна Голик, Вайлет Будзяк. Господині: Дорис Храпко, Марія Чирнівчан, Сенефта Сакалюк, Марія Романчук. Соціяльний комітет: Павліна Мулька, Марія Чирнівчан і Анастасія Російчук. Контрольна комісія: Марія Бук, Катерина Паламарук, Анна Мельничук і Марія Фіярчук. Культосвіти: Анна Качмар і М. Андріящук.

Складаємо подяку Централі С.У.К. за обіжники і бажаємо журналові „Промінь" надалі просвічувати дорогу нашому жіноцтву, а редакторці п. Наталі Когуській многі літа прожити.

К. Мандрусяк, секр.

ҐРИМЗБІ, ОНТ. ВІДДІЛ ІМ. КН. ОЛЬГИ

Річні збори відділу відбулися 14-го грудня 1982 року при церкві Св. Юрія в Ґримзбі, Онт., в присутності 16 членок.

Голова Стефанія Шиян відкрила збори, привітала присутніх і попросила добродійку А. Ревко провести молитву. По молитві повстанням з місць і хвилиною мовчанки вшановано пам'ять покійних членок, що відійшли у вічність. Предсідницею зборів була Стефанія Шпитковська, секретаркою — В. Яворська. Звіт з останніх річних зборів прочитала С. Шпитковська.

Звіти з діяльности відділу здавали членки заряду. У своїм привітальнім слові голова склала управі і членкам подяку за щиру працю і кооперацію на протязі року, та подала звіт з діяльности відділу за 1982 рік. За рік наш відділ мав: 6 місячних і одні річні збори. На зборах читали всі обіжники і кореспонденцію з Централі та Провінційної Екзекутиви. Членки нашого відділу беруть участь у всіх ділянках життя нашої громади. 28 лютого приготували і видали місійну вечерю. В березні брали участь в академії найбільшого українського поета Т. Шевченка, 9 березня на зборах відділу культ-освіт. референтка Марія Нечай прочитала реферат з життя Л. Українки, О. Кобилянської, О. Теліги, О. Басараб, як також про 500 жінок героїнь, що загинули під танками, та всіх відомих і невідомих героїнь, пам'ять яких було вшановано хвилиною мовчанки. Було приготовано сніданок для шкільних дітей після Святого Причастя. Мали Великодний базар печива та писанок. Врочисто відсвяткували спільне Великодне свячене, а також неменше урочисто пройшов обід при візитації Владики Василія. Зробили голубці, як дар від відділу на „Караван" Інституту Св. Володимира. Мали передріздвяний базар з випродажем печива та ручних робіт. Святкували „День Подяки" і Свято Книжки. Членки відділу приготували обід, де присутні прослухали реферат про „Значення книжки в житті молоді та дорослих", який прочитала пані Марія Нечай. По прослуханні реферату присутні склали скромну пожертву для журнала „Промінь" в сумі $38.00. Приготували та видали 1 похоронний обід, відвідали 2 новоприбулих родини, які стали членами громади: п-во С. Дзямби і п-во Чернеєви. Сестриці і членки дбають про чистоту і прикрасу церкви, як також співають в церковному хорі. Сестриці постаралі матеріял, а пані С. Шиян і Ф. Лиса пошили обруси застелювати під час посту.

Відділ висилав делеґаток: Стефанію Шиян на піврічний з'їзд відділів Східньої Канади в Сейнт Катеринс, Стефанію Шпитковську на 43-ій Провінційний з'їзд складових організацій СУС в Оттаві.

Відділ склав пожертви: на організаційний фонд піврічн. з'їзду відділів Східньо Канади СУС — $25.00, на писанку „Променя" $25.00, Музейний фонд — $50.00, орг. фонд Пров. З'їзду СУС — $35.00, 50-літній ювілей відділу Лесі Українки Віндзор — $50.00, 25-літній ювілей від. Барвінок, Ошава — $25.00.

Фінансовий звіт за рік подала фін. секретарка Мирослава Шпитковська: Прихід $1,355.96, розхід $1,578.45, недобір $222.79, перенесено з 1981 р. — $762.04. В касі залишилось на 1982 рік — $539.25.

Звіт контрольної комісії: Марія Нечай і Валентина Озимчак звітують, що фінансові книги відділу є в доброму порядку і в імені комісії висловлюють довір'я управі і всьому зарядові за віддану працю.

Управа відділу на 1983 рік: уступивша голова — Стефанія Шиян, голова — Стефанія Шпитковська, заступниця голови — Марія Качура, секретарка — Валентина Яворська, фін. секретарка — Мирослава Шпитковська, касирка — Марія Василечко. Культурно-освітня референтка — Марія Нечай. Господиня — Марія Гусак. Сестриці — Валентина Озимчак, Павліна Бойчук, Марія Гусак.

Контрольна комісія: Марія Бурак, Марія Нечай, Ольга Гусак.

Опікунка хворих — Ольга Гусак. Комітет телефону — Віра Ткаченко.

На закінчення зборів новообрана голова Стефанія Шпитковська подякувала за вибір і довір'я. Збори закінчили молитвою.

С. Шиян, голова
В. Яворська, секретарка

РЕДФІЛД - РІЧАРД, САСК. ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Цього року ми щасливі, бо вписалася до нашого відділу молоденька членка — тепер нас всіх є чотирнадцять (14).

В 1982 р. ми відбули 7 зборів і 2 засідань заряду. На зборах все читали обіжники та статті з „Променя". В березні мали коротку програму в честь нашої патронки Лесі Українки та Тараса Шевченка. В квітні брали участь в програмі на 25-літньому ювілею відділу ім. Хариті Кононенко в Блейн Лейку, Саск.

Впродовж року ми помогли видати чотири похоронні обіди і одну перекуску, та дарували печиво на ці оказії. Також дарували печиво до Зеленого Гаю. Видали обід на Проводи, на Храм і також одну осінню вечерю.

Перед Великодними святами продавали печиво та писанки, а на весні продавали перекуску на ліцитації.

БЛ. П. ДМИТРО СПІВАК

У неділю, 30-го січня 1983 року Лондон, Торонто, Ошаву, Детройт та інші околиці облетіла сумна вістка про те, що Дмитро Співак загинув у наслідок нещасливого випадку на своїй відпочинковій дачі, в північнім Онтаріо, підчас їзди на мотосанках (сновмобіль). Невблаганна смерть забрала любого тата від двох маленьких діточок, Дмитра й Михайлика, найдорожчого чоловіка Олі (з дому Ющенко), старшого сина Миколи й Олі Співаків, дорогого брата

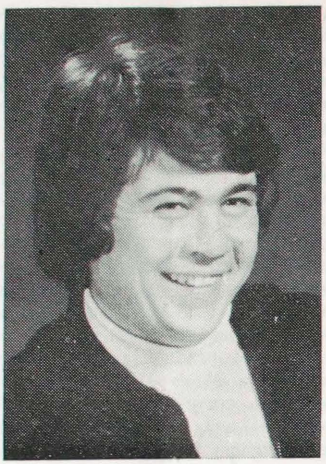

Володимира, внука від дідусів і бабусів, зятя та дальшої родини.

Тяжкі випробування долі впали на родину Дмитра Співака. Народився він у Лондоні 22-го листопада 1952 року. Був лагідної, веселої вдачі, щирий — понад усе любив правду. Ще змалку Дмитра привчили його батьки ходити до української православної церкви Пресв. Тройці в Лондоні (де він прислуговував у вівтарі), до Недільної школи та до Української народньої школи. Від заснування юного ОДУМ-у в Лондоні, коли Дмитрові було сім років, він виростав у цій організації, щороку їздив на одумівські відпочинкові виховні табори, а коли йому сповнилося п'ятнадцять років — на табори Вихователів Юного ОДУМ-у; 1972 року був головою філії в Лондоні. Закінчив Дмитро середню освіту і лондонський Фенша каледж. Під час будівництва головного будинку на оселі „Україна", Дмитро Співак був членом будівельного комітету. Протягом десятьох і останніх років свого життя він працював з батьком у керівництві родинним підприємством. Був одружений з Ольгою Ющенко. Молоде подружжя Співаків Господь благословив двома хорошими синами — Дмитрові тепер шість років, а Михайликові півтора.

Першого лютого у похоронному заведенні Нідгам у Лондоні настоятель Української православної церкви Пресвятої Тройці в Лондоні протоієрей Михайло Фляк та о. Віталій Метулинський з Ошави відслужили панахиду. Багато людей і море квітів ,хоч було повідомлено друзів і знайомих замість квітів складати пожертви на нев'янучий вінок на одумівський журнал „Молода Україна".

У середу 2-го лютого у церкві Пресвятої Тройці в Лондоні о. Михайло Фляк та о. Віталій Метулинський о год. 10-ій ранку відправили заупокійну службу Божу і потім панахиду, в яких одумівська молодь взяла участь в одностроях. Співав церковний хор, яким диригувала пані Віра Олійник. Під час заупокійної Служби Божої і Панахиди плакала молода вдова, плакали батьки, рідні, друзі і знайомі і плакало небо — цілий день. Поховали блаженної пам'яти Дмитра Співака у православній частині загального цвинтаря в Лондоні.

У головній залі на оселі „Україна" відбувся поминальний обід, на який родина покійного запросила учасників похорону. На тризні було понад п'ятьсот осіб.

Цілий ряд представників українських і неукраїнських організацій і установ висловили співчуття родині, ОДУМ-ові та всій українській громаді з приводу відходу на вічний спочинок бл. п. Дмитра Співака. Господарем поминального обіду був Борис Яремченко, голова одумівської відпочинкової оселі „Україна". Він особисто прочитав прислані співчуття від певних осіб, які не могли прибути на похорон. Особисто співчуття склали: від Центрального Комітету ОДУМ — Віктор Педенко СВП; від редакції „Молода Україна" — Леонід Ліщина СВП; від головної управи ТОП Канади — Іван Данильченко СВУ; від головної управи ТОП США — Микола Самокишин; від головної ради Коша С.В.О. Канади — Василь Тимошенко; від філії ОДУМ в Лондоні — Анатолій Терентів; від місцевого відділу ТОП — пані Володченко; від редакції „Українські Вісті" — Юрій Смик; від управи православної громади Пресвятої Тройці в Лондоні — Володимир Сніг; від української католицької громади в Лондоні Чих Михайло; від Українського Культурного Центру в Лондоні — пан Савчук, він також склав співчуття і від Спілки Української Молоді, Лондонського відділу; від Підприємців і Професіоналістів у Лондоні пан Камінський. Співчуття родині покійного також склали представники місцевого відділу СУЖЕРО, Фундації Івана Багряного, Кредитової Спілки в Лондоні та інші. Всі ті співчуття, що їх склали згадані представники переповнені жалем,

---

Збирали гроші на Червоний Хрест і на фонд поборювання рака; писали листи до канадського уряду в справі "World Languages Map"; посилали карточки співчуття, виздоровлення; відвідували хворих та старших членів громади.

Грошеві пожертви склали на церкву, Народний дім, Музей Союзу, Зелений Гай, СУМК та на родину з Австрії.

Наші фінанси ось такі: прихід на 1982 — $4,952.99, розхід на 1982 — $1,921.84, в касі лишається на 1983 $3,041.15.

Цього року вибрано новий заряд котрий включає слідуючих:

Уступаюча голова — Євгенія Никифорук, нововибрана голова — Єлисавета Напастюк, заступниця голови — Олена Плюта, Олеся Ковальська, рекордова секретарка — Кароля Дмитрук, кореспонденційна секр. — Анна Дмитрук, касирка — Ольга Никифорук. Освітньо-культурні реф. — О. Никифорук, О. Ковальська і Е. Никифорук. Добродійної праці — Наталка Ковальська і Олеся Плюта. Сестриці — Е. Никифорук, Н. Іванчук, Ю. Катеринич і Н. Ковальська. Господині — С. Никифорук, Олеся Плюта, Юлія Кучірка і Зірка Ковальська. Архіви — Настя Іванчук. Стипендійний комітет — Є. Напастюк, Олена Плюта, О. Никифорук. Контрольна комісія — Юлія Кучірка, Кароля Дмитрук, Юстина Катеринич. СУМК — Кароля Дмитрук.

Цей заряд вибрано на два роки.

Бажаємо редакції „Променя", всім зарядам та всім членкам кріпкого здоров'я та успіху в 1983 році.

За відділ ім. Л. Українки
Редфілд - Річард, Саск.:

О. Никифорук —
уступаюча кор. секр.

смутком і сльозами. Хвилюючі, повні змістом і переживанням склала від місцевого відділу Союзу Українок Канади пані Віра Новицька.

Родина покійного призначила частину пожертв на „Вісник", „Українські Вісті", „Український Голос", „Гомін України" і „Промінь".

В імені усієї родини покійного, батько, Микола Співак, подякував присутнім за співчуття, квіти, і всесторонню допомогу його родині, на яку доля поклала тяжкий хрест. Спеціяльну подяку він висловив одумівській молоді в одностроях та всій молоді яка прийшла провести його сина в останню дорогу.

Панахиди, похорон і тризна проминули для багатьох друзів і знайомих покійного — вони посумували, поплакали, та й повернулися до своїх зайнять, але для вдови Олі, діточок Дмитра і Михайла, для батька Миколи і мами Олі Співаків, та для рідних продовожується жаль по втраті їхнього сина, тата, чоловіка — Дмитра Співака.

Хай канадська земля буде пок. Дмитрові легкою, а пам'ять про нього хай завжди зберігаються між нами.

Олександер Харченко

БЛ. П. ВОЛОДИМИР СОРОКА
Норт Бетлфорд, Саск.

У четвер, 25-го листопада 1982 р. упокоївся на 87-му році життя Володимир Сорока.

Народився Володимир 7-го грудня 1895 р. у селі Тудорковичі, повіт Сокаль, Україна, в родині Івана Сороки та Євфимії (з роду Шилюк). Там він виростав і учащав до школи.

16-літнім юнаком, в квітні 1912 р. прибув до Канади з своїм батьком і працював при будові залізної дороги в кількох місцевостях Саскачевану і Альберти. Його мама прибула до Канади три роки пізніше. В 1917 році Володимир набув свій власний „гомстед" в околиці Витков, Саск. Пізніше набув більше землі. Тяжкі були часи, треба було приложити багато мозольної праці, щоб прочистити землю. Господь обдарував Володимира міцною силою і добрим здоров'ям і дозволив прожити довгих літ і дочекатись заслуженої пенсії.

В 1919 р. Володимир одружився з Катериною Романюк з Кридор, Саск., з якою щасливо прожив 46 років. В релігійному і національному дусі виховали три доньки: Ольгу, Анну, Олександру і одного сина Ярослава, вщепивши в них любов до України. Приложив багато труду і часу навчити їх українського письма і настоював, щоб вдома його діти розмовляли рідною мовою. Дружина його упокоїлась у вересні 1965 р.

Володимир був добрим мужем, батьком, сусідом і горожанином Канади, і навчився англійської мови, однак ніколи не забував за рідний край Україну і болів її недолею. Був жертвенним по своїй змозі на різні народні цілі: на КУК, СУНД, СУС, СКВУ, Інститут ім. Петра Могили у Саскатуні і Колегію Св. Андрея у Вінніпезі. Коли продав свою землю у Витков, Саск., то жертвував $1,000.00 на інститут ім. Петра Могили в Саскатуні, і поважну суму на Колегію Св. Андрея. Він любив багато читати і передплачував українські часописи: „Український Голос", „Вісник", „Новий Шлях" і журнал „Промінь". Був членом читальні „Просвіта" у Витков, Саск. і позичав книжки до читання вдома. Знав історію України і цікавився історією інших народів.

Володимир був членом Української Православної Церкви Св. Духа у Витків, Саск. від початку заснування громади і помагав при будові церкви. Своє постійне членство в Церкві продовжував у громаді Усп. Пресв. Богородиці у Вернон, Б. К., куди він в 1967 р. разом з сином і родиною переїхав. Часом перебував у старшої доньки у Ванкувер, Б. К., і час-до-часу їздив до дочок у Саскачевані. У 1979 р. перейшов до Бетлфорд Ріджіонал Кер Центру. Там він і упокоївся.

В неділю вечір 28-го листопада 1982 р. у Церкві Святого Івана Хрестителя у Норт Бетлфорд, Саск., о. Микола Стеценко відслужив Панахиду, а в понеділок рано 29-го Заупокійну Службу Божу, при помочі дяка пана Ярослава Котика, співаків, та та численної участі родини і знайомих. Отець М. Стеценко розказав дещо про життя покійного і висловив теплі слова розради і співчуття родині.

Після Похорону, у церковній залі відбувся поминальний обід, який подали членки відділу С.У.К. ім. Олени Пчілки у Норт Бетлфорд. Дочка покійного, Ольга, в імени родини, висловила всім щиру подяку.

У церкві, підчас цілування хреста, присутні зложили на нев'янучий вінок $88.25, суму яку залишено на Церкву Св. Івана Хрестителя у Норт Бетлфорд. Родина Покійного зложила на „Український Голос" $75.00, на „Вісник" $75.00, на журнал „Промінь" $75.00 і вироблення клішів.

Труноносцями були шість унуків покійного: Борис Іванчук, Орест Струган, Гавард Линнил, Кіт Бийтер, Чарлс Линнил, Листер Линнил. Похоронено покійного на Православнім цвинтарі коло Кіндрачуків, в околиці Витков, Саск., де спочивають його родичі і дружина.

У вівторок, 4-го січня 1983 р. в 40-вий день упокоєння, о. М. Стеценко відслужив поминальну Службу Божу.

Покійний Володимир залишив у глибокому смутку три дочки — Ольга Гавришок (з Михайлом) Ванкувер, Б. К., Анна Іванчук (з Петром) Норт Бетлфорд, Саск., Олександра Линнил (з Чарлсом) Гефорд, Саск., одного сина — Ярослав Сорока (з Марією) Вернон, Б. К., 21 внуків, 16 правнуків і дальшу родину.

Вічна йому пам'ять!

Дочка — Ольга Гавришок

* * *

ПОДЯКА

Після упокоєння дорогого нашого Батька, Дідуся і Прадіда почуваємося до християнського обов'язку зложити щиро-сердечну подяку Всеч. о. М. Стеценкові за похоронні відправи. дякові Ярославові Котикові і всім співакам за поміч; труноносцям; членкам відділу С.У.К. ім. Олени Пчілки у Норт Бетлфорд за гарну обслугу і подання обіду. Дякуємо всім тим, що своєю присутністю звеличали похорон і віддали Покійному останню честь, а родині співчуття.

Діти — Ольга, Анна, Олександра і Ярослав

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

У сьому річницю упокоєння моєї дорогої дружини Ольги, яка упокоїлась 17 липня 1976 року в Саскатуні, Саск., складаю $50.00 на нев'янучий вінок на фонд журнала „Промінь".

Федір Андрущак, Саскатун

— — — — —

У світлу пам'ять мого дорогого мужа, батька і діду Василя Мартинюка, який відійшов від нас у вічність 28 липня 1980 року в Айтуна, Саск., в його пам'ять складаю $25.00 на журнал „Промінь".

Вічна йому пам'ять.

Дружина Марія Мартинюк, Айтуна

— — — — —

Сім років минуло на 14 червня (уп. 1976), як вони від нас відійшли. Вони нас учили, часом сварили, але вони завжди нас любили. Ми ніколи не забудемо дорогого мужа, нашого батька і діду, бл. п. Стефана (Сем) Гаврилюка. У його світлу пам'ять кладемо нев'янучий вінок та засилаємо $25.00 на „Промінь".

Дружина Софія Гаврилюк і діти
Вейбурн, Саск.

— — — — —

Кладемо китицю квітів на свіжу могилу нашої дорогої сестри бл. п. Анни Цьони, яка відійшла у вічність 8 травня 1983 р. у Блейн Лейку, Саск. в її пам'ять засилаємо $10.00 на „Промінь".

Гриць і Стефка Войтович, Суррей, Б. К.

— — — — —

Замість китиці квітів на свіжу могилу моєї тітки, бл. п. Юстини Бабій, яка відійшла у вічність 29 квітня 1983 року в Давфині, Ман., у її світлу пам'ять засилаємо $25.00 на „Промінь".

Марія Слижук і діти, Баррінгтон, США.

— — — — —

Висловлюю глибоке співчуття родині бл. п. Юстини Бабій, яка упокоїлась в Давфині 29 квітня 1983 року, кладу китицю квітів на її свіжу могилу та в пам'ять покійної засилаю $25.00 на журнал „Промінь".

Юстина Симчич, Давфин

У незабутню пам'ять мого мужа, Гавриїла Слюсарчука, який упокоївся 9 червня 1980 року, складаю у його пам'ять $100.00 на журнал „Промінь".

Дружина Олена Слюсарчук, Едмонтон

— — — — —

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Юстини Бабій, яка упокоїлась 29 квітня 1983 р. у Давфині, засилаємо $5.00 на журнал „Промінь".

Федір і Анна Маловські, Давфин

— — — — —

Складаю нев'янучий вінок у пам'ять моєї Родини: брата Володимира Українця, його дружини Марусі та їх дітей Юрчика й Анни, які загинули в зударі з поїздом 23 червня 1959 р.; тато Юрій упокоївся 1962 р., мама Петруня 1969, брат Іван 1974, між муж Іван 1978 р., на свіжу могилу моєї доброї вуйни Анни Копачівської — упокоїлась 12 березня 1983 та рідного вуйка Костя, в їх пам'ять складаю $20.00 на „Промінь". Вічна їм пам'ять.

Марія Данолд, Гамільтон

— — — — —

У світлу пам'ять нашої родини: Йосифа Кравчука, упокоївся 1914 і Юлії Кравчук — упокоїлась 1944 р. і Николая Горбай — 1970 з Суррей, Б. К., син Орест Кравчук — 1974 в Суррей, Б. К. У пам'ять покійних засилаємо $10.00 на „Промінь".

Іларій і Анеля Кравчуки, Суррей, Б. К.

— — — — —

Кладемо китицю квітів на свіжу могилу нашого дорогого батька, дідуня і прадіда, бл. п. Івана Мидзейна, який упокоївся 1 лютого 1983 року на 80-тому році свого життя, в його світлу пам'ять складаємо $10.00 на „Промінь". Покійному вічна пам'ять.

Дочка Софія і зять Іван Островські, внуки і правнуки, Кокітлам, Б. К.

— — — — —

Відділ ім. Лесі Українки в Стирджес, Саск. кладе нев'янучий вінок на свіжу могилу своєї членки бл. п. Стефанії Іванів, яка упокоїлась 18 квітня 1983 р. та в її світлу пам'ять складає $10.00 на журнал „Промінь". Вічна їй пам'ять.

Софія Бурим, голова **Марія Михалюк,** секр.

— — — — —

У світлу пам'ять нашої найдорожчої родини, котрі відійшли у вічність є слідуючі: у перші роковини смерти нашої найдорожчої любої мами, тещі і бабці, бл. п. Кароліни Когут — упокоїлась 4 липня 1982 р. та дорогої і незабутньої сестри, братової тіточки, бл. п. Славки Богоніс — упокоїлась 24 червня 1970 р., дорогого батька-тестя і дідуся, бл. п. Константина Когута — упокоївся 12 грудня 1952 р., в їх незабутню пам'ять складаємо нев'янучий вінок з весняних квітів і засилаємо $30.00 на „Промінь". Вічна Вам пам'ять незабутні!

Дочки, зяті, сестри, братови: Тоня і Петро Петранюк — Тандер Бей, **Оля і Никола Стручинські,** Кенора, **внуки і тіточки — Петруся Богоніс** — Тандер Бей, **Петрусь Петранюк,** Ошава **і Тоня Петранюк-Карпович,** Тандер Бей

— — — — —

Кладу китицю квітів на свіжі могили: дорогого свата, бл. п. Еміліяна Охітви, який упокоївся 10 липня 1983 року, також дорогої моєї приятельки, бл. п. Доці Гуцуляк-Мандзюк — упокоїлась 9 квітня 1983 р. у їх свілу пам'ять складаю $15.00 на „Промінь".

Меланія Буряник, Саскатун

БЛ. П. АННА ҐЕНҐА
Ляшін, Квебек

В суботу ранком, 5-го лютого 1983 року, по дуже короткій хворобі упокоїлася в госпіталі м. Корвал, Онт. бл. п. Анна Ґенґа.

Анна народилася 7-го грудня 1905 р. в селі Волоки на Буковині, де і провела своє дитинство та молоде життя аж до 1925 року, коли 20-літньою вона виходить заміж за Миколу Ґенгу.

Не довго жило молоде подружжя в парі, бо Микола виїжджає до Канади шукати кращого майбутнього для себе, своєї молодої дружини та вимріяної родини і, аж в 1931 році вона приїхала до свого мужа в Канаду.

Поселилися вони в м. Ляшін, Квебек, де завжди були активними в житті Православної Громади, а в 1946 р. стали фундаторами, щирими жертводавцями та невтомними працівниками при Церкві Св. Юрія Переможця.

Покійна була дуже гостинною та привітною людиною й не раз зупинялися в її домі прижджі та потребуючі притулку.

Зупинялися в її домі і Владики нашої рідної Української Православної Церкви.

В неділю, 6-го лютого, в похоронному заведенні була відправлена о. Павлом Шадурським, настоятелем Церкви Св. Юрія, панахида за упокій бл. п. Анни.

В понеділок, 7-го лютого, приїхав з Ошави, Онт. та разом з о. П. Шадурським відправляв панахиду бувший настоятель Церкви Св. Юрія о. Григорій Планіда.

У вівторок, 8-го лютого, тіло покійної було перевезене з Похоронного заведення до Церкви Св. Юрія, де чин похорону правили обидва священики, після чого її було похоронено на власному цвинтарі Української Православної Церкви Св. Юрія в м. Ляшін.

Як на панахидах, так і на похороні, не звертаючи уваги на робочий день, похоронне завдення і Церква були переповнені її друзями та знайомим, котрі прийшли попрощатися з нею останній раз.

Після похорону, в залі громади Св. Юрія, відбувся поминальний обід на якому згадували про доброту покійної о. П. Шадурський, о. Г. Планіда та п. А. Білоцерківський котрий, за дозволом родини покійної, закликав зробити збірку на Церкву Св. Юрія та пресу.

Покійна залишила у великому смутку свого мужа Миколу, дочку Теофілю (Романко) та Марію (Турянську), десятеро внуків та троє правнуків.

Нехай канадська земля буде їй легкою, а Господь сотворить їй Вічную Пам'ять.

О. Р-с

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ВОЛИНЯН

усім здається, що він ніби народжений для тієї праці. Через свою вроджену скромність він не шукає для себе перших місць, не шукає людських похвал за свою працю. Він у праці своїй завжди на ногах, постійно в русі. В справі тих двох організацій він веде широке листування буквально з усіма країнами, де тільки живуть наші люди. Як адміністратор, він виконує всі замовлення на книжки, провадить їх реєстр, щоденно оббиває пороги пошти і всіх наших книгарень і друкарень. Йому в тій праці ревно помагають вищезгадані помічники, члени Т-ва „Волинь" і ІДВ. І праця тих волинських організацій, праця невеликого гуртка щирих ідеалістів, я сказав би — чудова праця з року в рік іде вперед.

І завдяки тій взірцевій праці наше суспільство отримало напочатку 1983 року закінчення трилогії „Ост", отримало новий твір славного волинського письменника Уласа Самчука „Втеча від себе".

Як знаємо, Інститут Дослідів Волині і Товариства „Волинь" здали до друку дуже цінні праці, вони на їх друк чекають від нашого громадянства матеріяльної помочі і ми повинні їм ту поміч дати. Ми повинні подякувати волинянам за те, що вони досі зробили, а на майбутнє щиро сказати їм — „Бог вам на поміч!"

М. Дубенчук

Правдивий мудрець це той, що вище ставить добродійність від мудрости.

(Талмуд)

Люди занадто займаються собою, щоб мати час на заглиблення інших людей і пізнання їх вартости. Тому то при великих заслугах а ще більшій скромності можна довго залишатись невідомим.

(Ля Брієр, франц. письменник)

Немає такої розумної людини, що могла б легковажити голос дорадників.

(Де-Ґоль)

Коли б окремі люди поводились так, як поводяться деякі нації, їх давно вже вдягли б у кафтани безпеченства, в які вдягають небезпечно божевільних.

(Вілліям, амер. губернатор)

Довкола дому

Стефанія Кульба

БОРЩ З ЛОБОДИ (ДИКОЇ)

Дика лобода, знана в наших фармерських околицях як „пигвітс", належить до родини лободових. Це однорічна рослина, яка росте дико по фармерських околицях і яка кожного року насівається з насіння. Вона має також і лікувальні властивості; листя з лободи є багате у вітаміни та залізо, що й є потрібним для людського здоров'я. У народній медицині лободу застосовують як зміцнювальний засіб при геморої й подагрі, а при сухому й хронічному кашлі — як відхаркувальний засіб. В давніших часах в Україні культивували також домашню лободу (Ой полола дівчина лободу, лободу), яку вирощували як огородню культуру (рослину). Тут в Канаді в степових провінціях росте багато дикої лободи на необроблених паренинах або огородах та різних місцях, які є пригожі для всякої рослинности.

Дика лобода може бути як кормовий засіб для людини. Борщ з зеленої свіжої молодої лободи є дуже смачний.

На весні, як наросте молода лобода й заки вона ще не зацвіте і не має насіння, назбирати, помити добре і наляти теплою водою та варити п'ять хвилин аби заварилась. Тоді заварену лободу відцідити, витиснути в руках воду та покраяти і тоді вона готова до варення. Таку приварену лободу можна заморожувати на зиму і навіть під час зимової пори, можна готовити зелений борщ.

З такої привареної лободи готуємо борщ в такий спосіб:

5 горнят води
2 горнят привареної витисненої лободи
1 горня зеленої цибулі
1 горня зеленого кропу
1 горня рубару
1 мала біла покришена цибуля
сіль і перець до смаку

Варити це все 60 хвилин при легкому кипінню. Як це все вже звариться взяти одну ложечку муки та пів горнятка сметани або „випінґ крім", розбити в окремі посудині і забілити цим борщ та хай закипить ще кілька хвилин. Для ще кращого смаку можна додати присмаженої цибулі.

Авторка цієї рецепти готує такий борщ вже через кілька років.

— — —

ПАСТА З ОСЕЛЕДЦЯ

Потрібно:

Оселедця, 2 зварені жовтки, пів горнятка масла.

Оселедець виполоскати, намочити на кільканадцять годин, змінюючи воду. Вийняти і добре витиснути воду, зняти шкірку, вибрати кости. Перемолоти на машинці разом зі звареними жовтками, додати масло і втерти на пухку масу. Можна вживати не тільки до канапок та хліба, але до картопляників та печеної картоплі.

— — —

МАРИНОВАНІ ЗУКІНІ З ПОМІДОРАМИ
(MARINATED ZUCCHINI WITH TOMATOES)

1 ф. зукіні
½ горнятка сира з зеленою цибулькою — cottage cheese with chives
¼ горнятка квасної сметани
1 ложка цитринового соку
½ ложечки часникового порошку
1 зелена паприка — покришена
2 середнього розміру помідори покраяні в скибочки
салата

Заварити воду, додати зукіні і дрібочку солі; варити 3 хвилини. Процідити і покраяти в кружальця. Змішати в посудині сир, квасну сметану, часниковий порошок і цитриновий сік. Додати зукіні і зелену паприку і все разом добре вимішати. Подавати холодне. Помідори виложити на листки зеленої салати і зверху накладати масою.

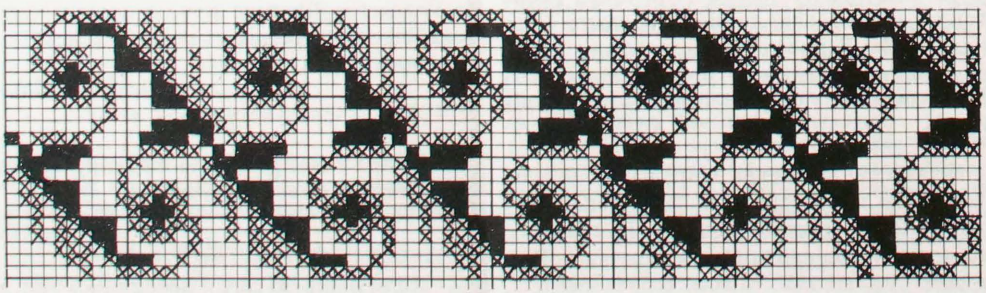

ПРИДНІПРЯНЩИНА. Взірець вишитий хрестиками.
Краски ниток: ■ чорна, × червона.
Український Музей Канади, Східня Філія
Рисувала **Іванна Вахна**

СЛОВО ДО РЕФЕРЕНТОК

Праця референток у кожному відділі є дуже важливою не тільки для журнала, але й для самого відділу. Вибираючи референтку на своїх річних зборах відділ тим самим здобуває собі престиж в освітній ділянці, бо „Промінь" є офіційною трибуною організації. Є відділи які горді з числа членок, що є передплатницями, а є відділи, яких кожна членка є передплатницею журнала. Обов'язком кожного відділу є подбати про те, щоб у нього було найбільше читачок журнала.

На цьому місці хочемо висловити щиру подяку всім референткам журнала за їх посвяту, час, за придбання нових читачок, за пригадки про передплати. Цього року адміністрація мусіла вислати поважне число упімнень до читачок в місцевостях, де бракує референток і така праця сполучена з великими видатками пошти. Просимо референток зголошуватись до адміністрації чи редакції по її виборі, бо часто ми не знаємо кого вибрано референткою на річних зборах, щоб ми мали її адресу.

На днях ми отримали листа такого змісту:

„Прошу вислати мені список передплатників „Променя" в Айтуні. Я, як референтка буду старатись придбати нових передплатників, а також доглядати постійних.

З пошаною,
Марія Березюк".

Вітаємо пані Березюк та чекаємо на подібні листи від інших, які можуть причинитись до збільшення числа передплат журнала для добра нашої організації взагалі.

Редакція

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ПРОМЕНЯ"

Відділ ім. Кн. Ольги при церкві св. Михаїла в Едмонтоні, з нагоди річних зборів	$100.00
Відділ ім. Лесі Українки у Брендоні, Ман.	30.00
Петро Бабій, син з родиною' нев'янучий вінок по бл. п. Юстині Бабій у Давфині	50.00
Пров. Екзекутива Союзу Українок у Б. К. і відділ ім. Лесі Українки у Ванкувері з чаю	40.00
Анеля Кравчук, Суррей, Б. К., з нагоди її відзначення	35.00
Прислав о. Т. Крочак, Ніпавин, Саск., у пам'ять А. Копачівської з нев'янучого вінка під час похорону	20.00
Марія Школяр, Едмонтон	10.00
Тилі Островерха, Едмонтон	10.00
Анна Лученко, Киндерслей, з нагоди її 85-ліття	10.00
Анна Марковська, Едмонтон	8.42
Василина Мадрига, Ніпавин, Саск.	8.00
Я. Дуткевич, Давфин, Ман.	8.00
Люба Федосенко, Етобіко, Онт.	6.00
Надя Данкович, Овквил, Онт.	6.00
Ліда Гільчук, Торонто	5.00
О. Дусько, Монтреал	5.00
Анастасія Косс, Торонто	5.00
М. Зимовець, Ст. Леонард, Кве. (поправлене)	5.00
О. Дудник, Монтреал	3.00
Анна Курилів, Содбурі	3.00
Марія Мацюк, Ендру, Альберта	3.00
А. Яцик, Форт Френцис, Онт.	2.00

На прийняттю в честь пані Наталі Базюк в Едмонтоні (допис окремо) замість подарунку склали дар на журнал „Промінь", який для неї завжди був дорогим:

Маріяна Маковська	10.00
Розалія Богонос	10.00
Анастасія Сенів	10.00
Добр. Марія Хом'як	5.00
Добр. Юстина Лучак	5.00
Надія Боднар	5.00
Наталка Мельничук	5.00
Юсипа Михайлишин	5.00
Лилія Івасюк	5.00
Емілія Мадай	5.00
Анна Байрак	2.00
Ювілятка Наталя Базюк доповнила і свій дар на „Промінь"	25.00
Разом	92.00

— — — — —

Під час похорону бл. п. Таісії Бевш-Копел у Торонті, довголітньої заслуженої членки і голови відділу ім. Кн. Ольги, колишньої голови Провінційної Екзекутиви Союзу Українок у Східній Канаді, замість квітів склали у пам'ять Покійної:

(Допис окремо)

Марія Божик	10.00
Оля Станько	5.00
Ірина Стендик	5.00
Антін Роговський і дружина	5.00
Осип Стрижовець	4.00
Текля Осівчук	2.00
Разом	31.00

Складаємо щиру подяку всім тим, що не забувають про потреби своєї преси і докладають свою цеголку до її розбудови. Хай щастить Вам у житті добром за добро.

Редакція

ПРИДБАЛИ НОВІ ПЕРЕДПЛАТИ

Марія Боднарчук — Суррей, Б. К.	**1**
Кароліна Білик, Норт Бетлфорд	**1**
Анна Окос, Соммерленд, Б. К.	**1**
М. Юліско, Ніягара Фалс	**1**

Народні українські кляси округи Гаєс, Стінен, Стирджес, Прісвил і Ендевор, Саск. кладуть нев'янучий вінок на свіжу могилу покійної Стефанії Іванів, яка упокоїлась 18 квітня 1983 р. і складають у її світлу пам'ять $25.00 на журнал „Промінь". Хай її вічна пам'ять буде завжди з нами.

За управу курсів — **Софія Бурим**

— — — — —

У першу річницю упокоєння моєї дорогої приятельки-сусіди бл. п. Анастасії Самець — упокоїлася 4 червня 1982 р., у її світлу пам'ять, замість пахучих квітів засилаю $20.00 на журнал „Промінь", яким покійна дорожила і завжди читала з великим вдоволенням.

Родині висловлюю співчуття.

Анна Стандрик, Давфин

— — — — —

У першу річницю смерти мого дорогого мужа Юліяна Савицького, який упокоївся 27 січня 1982 року, складаю скромний дар на нев'янучий вінок в сумі $20.00 на журнал „Промінь".

Дружина Кароліна Савицька,
дочки Ярослава і Володимир Лелюх
та Ірена і Іван Корба

ISSN 0380-2140

P 4-45
DOBROWOLSKY MRS A
12845-99 AVE
NORTH SURREY B C
V3T 1E6
JAN 84
VOM

ЧИ ВИ ВЖЕ НАБУЛИ СОБІ

"UKRAINIAN CANADIANA"

Книга має 12 статтей про мистецтво, кераміку, Різдвяні та Великодні звичаї, куховарство, ткацтво, ношу, танці, писанки, вишивки, літературу, музику та дереворізьбу.

Книга, розміром 8½ на 8½ цалів, гарно оправлена в тверду полотняну оправу з золотим витиском.

Крім 100 стор. статтей, книга має велику бібліографію, понад 100 гарних кольорових фотографій із українських канадських ручних виробів, гарний папір і чистий друк.

ЦІНА В ПРОДАЖУ $12.00.

ПОШТОВА ОПЛАТА 50 центів.

ДРУКОВАНА В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.

Замовлення висилайте на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

A 25, 11024 - 82 Avenue
Edmonton, Alberta, Canada
T6G 0T2